

Modelaanvraagformulier Vangnetuitkering Participatiewet over 2017

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Gemeenten die een tekort hebben kunnen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden zijn niet ieder jaar hetzelfde, kijk daarom op de website: www.toetsingscommissievp.nl. Op deze website kunt u ook meer informatie vinden over de aanvraagprocedure en de deadline voor het indienen van een complete aanvraag voor 15 augustus 2018.

Een verzoek Vangnetuitkering Participatiewet over 2017 kan uitsluitend via dit door de minister vastgestelde aanvraagformulier worden ingediend. Onderaan dit formulier staat meer achtergrondinformatie bij dit formulier, o.a. over de aanvraagprocedure, de wet- en regelgeving, de relatie met jaarcijfers (SiSa verantwoording) en de ondersteuning vanuit Divosa.

Dit formulier bestaat uit twee gedeelten:

1. De verklaring van het college en de toelichting op de verklaring
2. De instemming van de gemeenteraad

Bij gedeelte 1 (verklaring college) kiest u tussen 1a of 1b:

- 1a: uw gemeente is zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering verleend.
- 1b: uw gemeente is over 2015 en/of over 2016 wel een vangnetuitkering verleend.

Zowel 1a als 1b bestaat uit vier onderdelen: A, B, C en D. Het gaat om de verklaring van het college (onderdeel D) en een toelichting van het college op deze verklaring. Deze toelichting gebeurt aan de hand van drie vragen (onderdelen A, B en C). Na iedere vraag volgt een tekstveld om het antwoord in te voegen. U kunt hierin tekst en eventueel tabellen of grafieken invoegen. Hierin kan ook worden aangegeven op welke brondocumenten, die eventueel in de gemeenteraad zijn besproken, de aanvraag is gebaseerd. U kunt geen bijlagen toevoegen aan deze aanvraag.

Het formulier gaat door op de volgende bladzijde.

1a. Verklaring college bij eerste verzoek

Indien uw gemeente zowel over 2015 als over 2016 geen vangnetuitkering is verleend, vult u 1a in en laat u 1b leeg. 1a bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij maatregelen heeft getroffen om tot tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvrage' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welk moment het college heeft gesignaleerd dat een tekort zal ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017ⁱ en/of de Benchmark van Divosaⁱⁱ.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan het reduceren van dit tekort.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.

- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde maatregelen, die een bijdrage leveren aan het reduceren van het tekort. Hierbij gaat het dus om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.

Toelichting bij C

- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).
- Bij deze vraag wordt verwacht dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan een reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

Klik of tik om tekst in te voeren.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente [zet hier de naam van uw gemeente] verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde maatregelen heeft getroffen om te komen tot tekortreductie.

Datum: _____

De secretaris,

_____

Naam van de ondertekenaar:

De burgemeester,

_____

Naam van de ondertekenaar:

1b. Verklaring college bij een volgend verzoek

Indien uw gemeente over 2015 en/of over 2016 een vangnetuitkering is verleend, vult u 1b in en laat u 1a leeg. 1b bestaat uit de volgende vier onderdelen:

- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Uitgevoerde *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening

Het college van de tekortgemeente verklaart dat zij interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot verdere tekortreductie te komen en geeft daarop een toelichting door het invullen van de onderdelen A, B en C. Bij D volgt ondertekening door het college van de gemeente. Alle onderdelen moeten worden ingevuld. Bij A, B, en C moet de 'hoofdvraag' (de vet gedrukte zin) worden beantwoord. De subvragen (de bullets direct onder de vraag) zijn suggesties voor gemeenten waar bij de beantwoording op in kan worden gegaan. Deze zijn dus facultatief. De vragen B en C staan toegelicht in een tekstbox.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

Geef in onderstaand tekstveld een analyse van de oorzaken van het tekort.

- Kunt u de omvang van het tekort betrekken bij uw analyse?
- Kunt u aangeven op welke moment het college heeft signaleerd dat (opnieuw) een tekort zou ontstaan?
- Wilt u in uw analyse van de oorzaken de nadruk leggen op factoren die door het college kunnen worden beïnvloed? De analyse betreft dus vooral de ontwikkelingen in de uitgaven van de gemeente.
- U kunt hierbij gebruik maken van de rekentool verdeelmodel bijstandsbudgetten 2017¹ en/of de Benchmark van Divosa^{II}.
- De mate van effectiviteit van maatregelen uit voorgaande jaren, kan eveneens van invloed zijn op de omvang van het tekort. Kunt u hier in de analyse op ingaan?

Tekstveld voor antwoord gemeente

Situatie gemeente Tholen

De verdeling van het macrobudget is gebaseerd op historische uitgaven voor kleine gemeenten en voor grote gemeenten geldt een objectieve verdeling. Voor middelgrote gemeenten is er een overgangsregime: Het budget voor 2017 wordt vastgesteld op basis van zowel het historisch (25%) als objectief (75%) bepaald budget. Na 2017 is de verhouding historisch/objectief afhankelijk van het gewogen gemiddelde van het aantal inwoners.

Voor het objectieve budget 2017 wordt uitgegaan van gegevens op 31 december 2015. Aangezien in de gemeente Tholen het aantal uitkeringen sindsdien is gestegen is het voorspelde aantal huishoudens in de bijstand (3,6%) lager dan het daadwerkelijk aantal (3,7%). Dit betekent dat het model in 2017 ongunstig uitpakt.

Het historische budget is gebaseerd op lasten van twee jaar geleden. Een sterke toename van de uitkeringslasten in 2015 wordt daardoor pas in 2017 vertaald in een hoger budget.

Er wordt gewerkt aan verdere verbetering van het objectieve verdeelmodel. Dit gaat altijd gepaard met positieve en negatieve budgetverschuivingen. De jaarlijkse aanpassingen van het model en de complexiteit maken het moeilijk inzicht te krijgen in de hoogte van het Buigbudget in de komende jaren.

Sinds 2008 tot en met 2017 is er sprake van een cumulatief tekort van € 3.966.00 terwijl het overschot in die jaren € 830.000 bedraagt. Een tekort van ruim € 3,1 mln. Het totaal aangevraagde en nog aan te vragen Vangnet is € 2,1 mln. In die jaren is € 1 mln dan voor eigen risico geweest.

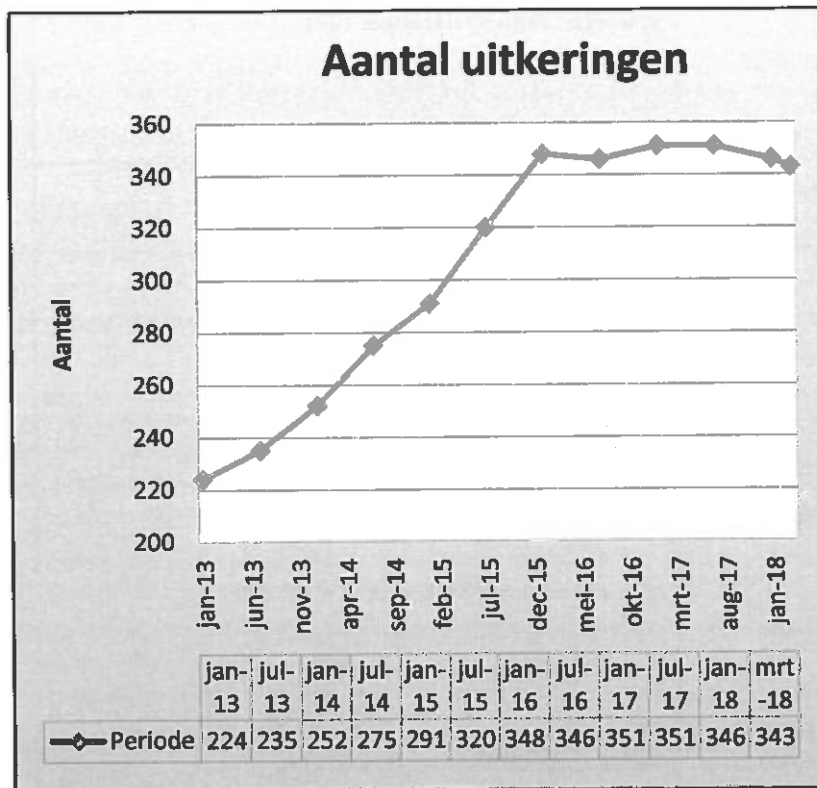
Jaar	Budget Rijk	Lasten gemeente	Tekort t.o.v. het budget
2008*	€ 2.421.000	€ 2.313.000	
2009*	€ 2.347.000	€ 2.431.000	Tekort: € 84.000
2010	€ 2.478.000	€ 3.108.000	Tekort: € 630.000 Hiervoor is IAU aangevraagd en toegekend: € 382.000
2011	€ 2.548.000	€ 3.370.000	Tekort: € 822.000 Hiervoor is IAU aangevraagd en toegekend: € 567.000
2012	€ 3.346.000	€ 3.056.000	
2013	€ 3.818.000	€ 3.386.000	
2014	€ 3.525.000	€ 3.855.000	Tekort: € 330.000

			Voor eigen risico (drempel was 10%)
2015	€ 3.648.000	€ 4.333.000	Tekort: € 685.000 Max. eigen risico (7,5% budget) is € 273.000 Vangnet aangevraagd en toegekend voor € 410.900
2016	€ 3.844.000	€ 4.843.000	Tekort: € 1.000.000 Max. eigen risico (7,5% budget) is € 273.000 Vangnet aanvragen voor € 710.000
2017 (begroting voorjaars- wijziging)	€ 4.511.000	€ 4.926.000	Tekort: € 415.000 Max. eigen risico (8,75% budget) is € 395.000 Vangnet aanvragen voor € 94.000

* 2008 en 2009: alleen lasten en budget voor WWB inkomensdeel. Voor IOAZ, IOAW, deels Bbz gold een apart financieringssysteem.

De ondersteuning bij arbeidsinschakeling wordt gefinancierd vanuit het Sociaal Domein, Participatie. Op die middelen wordt echter bezuinigd. In 2014 ontvingen we nog € 387.000 terwijl we in 2017 € 357.000 ontvingen. In die zelfde periode is het aantal uitkeringen echter gestegen met 40%. Tevens is de doelgroep uitgebreid met zij die voorheen behoorden tot de doelgroepen van de Wsw of Wajong en is de pensioengerechtigde leeftijd verhoogd.

In de afgelopen jaren is het aantal uitkeringen ondanks de grote inzet op het voorkomen van instroom en het bevorderen van uitstroom flink gestegen. Het aantal uitkeringen PW, IOAW, IOAZ (en deels Bbz) steeg van 224 in 2013 naar 351 begin 2017, een stijging van 57%. Sinds 2016 lijkt het bestand zich redelijk te stabiliseren: in anderhalf jaar een stijging van slechts 2%. En dit ondanks de verhoogde instroom van asielzoekers. Het effect van de ingezette maatregelen is goed.

Er is stevig ingezet op het voorkomen van instroom in de uitkering. Hiertoe is gebruik gemaakt van het geoptimaliseerde werkproces m.b.t. melding en is een extra werkmakelaar ingezet op het vinden van werk, matching enz. Gezien het aantal meldingen in vergelijking met het aantal toekenningen heeft dit een groot effect gehad.

Van de 322 meldingen in 2016 zijn 138 tot een toekenning uitkering gekomen. Dat betekent dat 184 meldingen, dat is ruim 57% buiten de poort is gehouden. Voor 2017 is dit 53%.

Ook voor de uitstroom heeft de inzet van de werkmakelaars positief uitgedaakt: de grootste reden voor uitstroom uit de uitkering is het verkrijgen van inkomen: in 2017 zijn 34 uitkeringen hierdoor beëindigd. Daarnaast is sprake van gedeeltelijke uitstroom, uitstroom vanwege ander inkomen of zelfstandig bedrijf.

Er is een verdere analyse gemaakt van de mogelijke oorzaak van de tekorten en de maatregelen die we hebben genomen dan wel willen gaan nemen:

Om te weten welke maatregelen nodig zijn om het uitkeringsbestand en daarmee de uitkeringslasten te doen krimpen is het van belang te weten hoe het uitkeringsbestand er uit ziet. Daartoe is een analyse gemaakt waarvan onderstaand een opsomming van de voornaamste redenen tot uitkeringsbehoefte.

Bij de analyse 2017 is gebruik gemaakt van de Divosa Benchmark Werk & Inkomen 2016. Hiermee voldoen we aan de eis tot het verrichten van externe consultatie. Op grond daarvan kunnen (externe) maatregelen worden getroffen. De rapportage brengt de uitvoering van de Participatiewet in beeld aan de hand van een belangrijke basisgegevens. De gegevens in de jaarrapportage zijn

afkomstig van 215 gemeenten. Zij nemen deel aan de Divosa Benchmark Werk & Inkomen en vertegenwoordigen 55% van het totaal aantal gemeenten in 2016 en 79% van het bijstandsbestand eind 2016. Een aantal gegevens van gemeente Tholen zijn vergeleken met de andere gemeenten. De analyse is gedaan in september 2017. Bij een aantal onderdelen is dit aangepast naar de situatie in 2018.

A.1 Volume ontwikkeling bijstand

In 2016 groeide het aantal bijstandsuitkeringen bij de deelnemers aan de Benchmark met 4% ten opzichte van het jaar ervoor. In kleinere gemeenten met minder dan 50.000 inwoners was de groei hoger, namelijk 7%.

Het CBS geeft aan dat hoewel er in 1 jaar 12.000 bijstandsgerechtigden bijkwamen, het aantal mensen in de bijstand minder hard stijgt. 472 duizend mensen tot de AOW-leeftijd ontvingen in juni een bijstandsuitkering. Bij personen met een niet-westerse migratieachtergrond groeide het aantal bijstandsontvangers, terwijl mensen met een Nederlandse of westerse achtergrond minder vaak een bijstandsuitkering ontvingen. Dit blijkt uit nieuwe cijfers van het CBS.

Het uitkeringsbestand van onze gemeente is in de afgelopen jaren gestegen: van 224 in 2013 naar 352 begin 2017. Een stijging van 57%. Sinds 2016 lijkt het aantal uitkeringen zich redelijk te stabiliseren. In 2016 was er sprake van een groei van slechts 1,15%. Een lager percentage dan het landelijk gemiddelde van 7% voor gemeenten met < 50.000 inwoners. In de jaren ervoor was het percentage van onze gemeente hoger dan het gemiddelde.

Medio 2017 heeft 25% van het uitkeringsbestand een verblijfstitel.

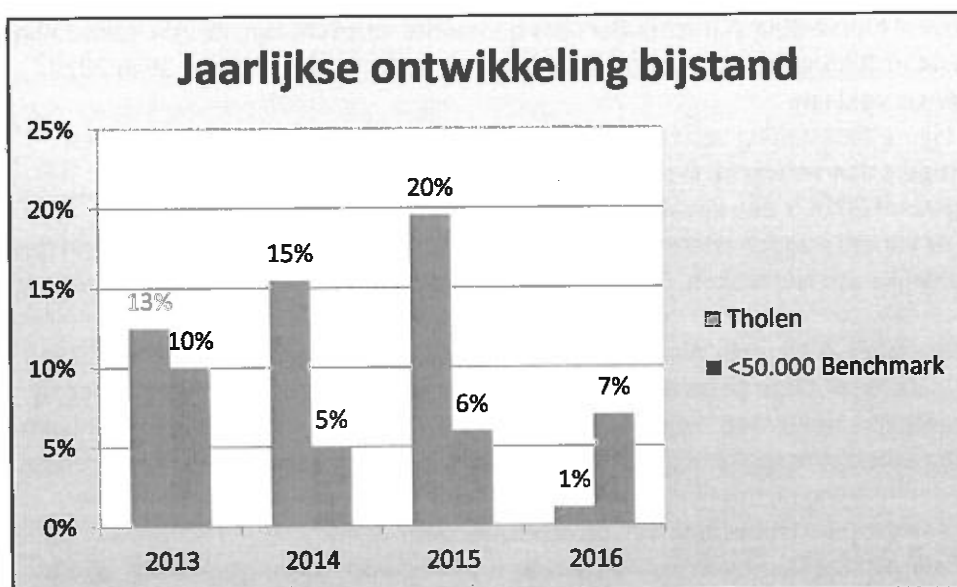
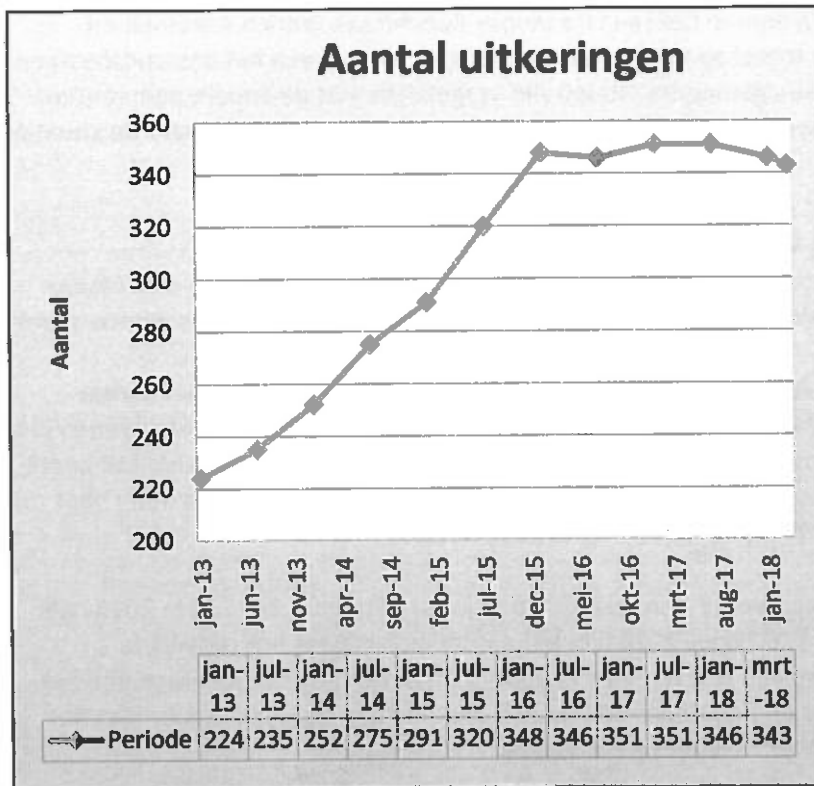
Het Rijk stelt vast hoeveel huisvesting statushouders per gemeente verplicht zijn, de zgn. taakstelling. De taakstelling is van 44 in 2015 gestegen naar 65 in 2016 en vervolgens gedaald naar 35 in 2017. Aan deze taakstellingen is voldaan.

Voor 2018 werd een lagere taakstelling verwacht maar deze is toch licht gestegen vanwege een groter aandeel na-reizigers dan verwacht. De taakstelling 2018 is vastgesteld op 37.

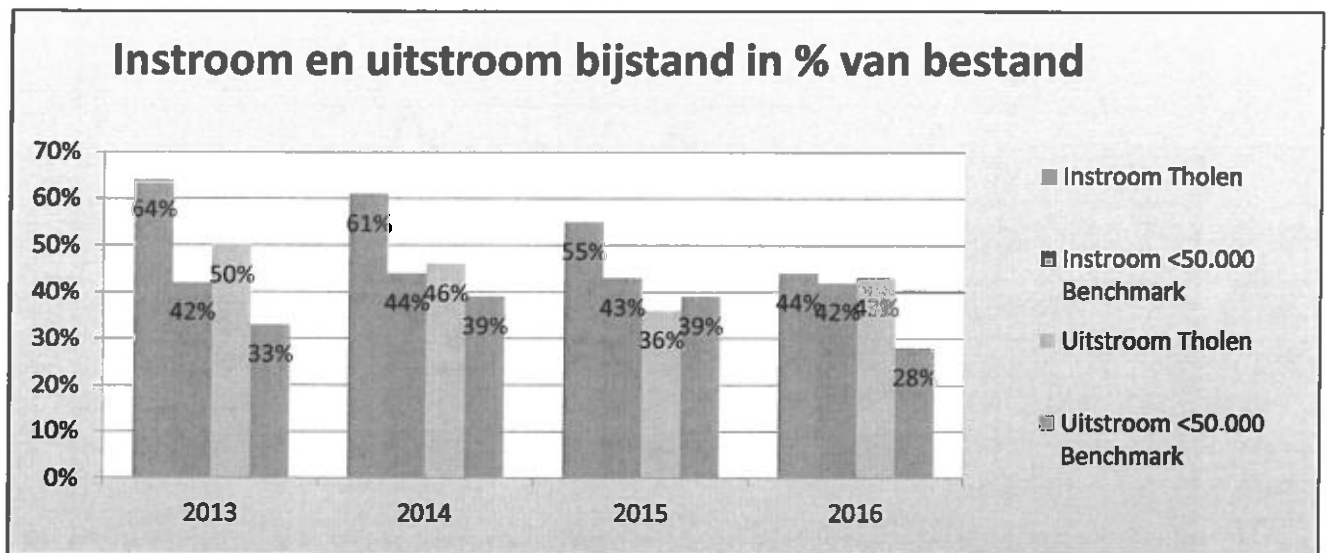
De lagere taakstelling vanaf 2016 is een gevolg van de lagere asielinstroom en de veranderde samenstelling ervan: er komen minder asielzoekers naar Nederland en bovendien is er voor een deel sprake van minder kansrijke asielverzoeken. Dit leidt tot een afname in de behoefte aan huisvesting.

Personen die op 31 december 2014 geen Wsw-dienstverband hebben, kunnen sinds 1 januari 2015 niet meer instromen in de Wsw. Deze personen vallen onder de werking van de PW, voor zover zij behoren tot de gemeentelijke doelgroep. Vanaf 1 januari 2015 is de Wajong alleen nog toegankelijk voor *duurzaam volledig* arbeidsongeschikte jonggehandicapten. Hierdoor komen meer jongeren naar de gemeente voor ondersteuning bij het vinden van werk of voor een bijstandsuitkering. Beide groepen zorgen voor een groter vast bestand van de bijstandsuitkeringen.

Eind september 2017 zijn er 20 uitkeringen waarbij sprake is van een doelgroep-verklaring. Zij die niet (meer) bekend zijn in het uitkeringssysteem van de gemeente zijn hierin niet meegenomen. Begin 2018 is er een beter overzicht: er zijn 43 doelgroepers uit de gemeente Tholen bekend bij het UWV waarvan 14 een uitkering via de gemeente Tholen ontvangen. Daarvan is 1 persoon geplaatst. Van de doelgroepers zonder uitkering via de gemeente Tholen zijn 18 personen werkzaam, met of zonder hulp.

A.2 In- en uitstroom in de bijstand

Het instroompercentage is het aandeel nieuw toegekende uitkeringen ten opzichte van het totale bestand. In gemeenten met < 50.000 inwoners was het instroompercentage het hoogste. In vergelijking met 2014 en 2015 daalde het instroompercentage.

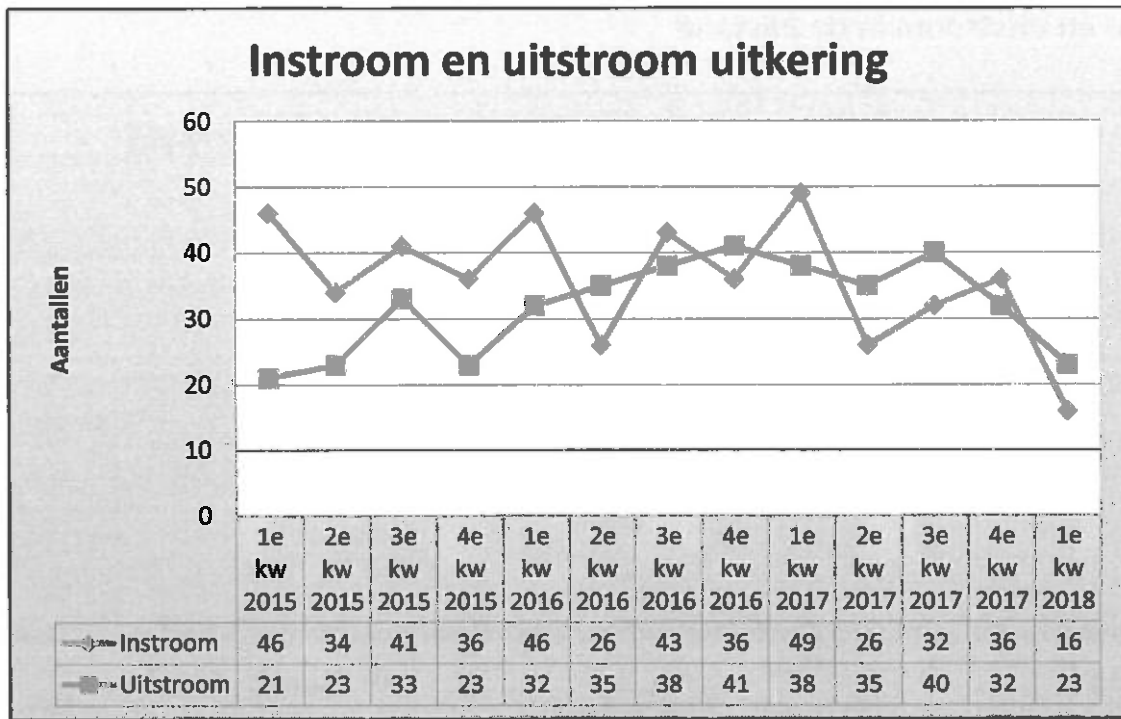
In onze gemeente was in 2016 ook sprake van een daling van het aantal instromers: 157 in 2015 en 149 in 2016. In het eerste halfjaar 2017 lijkt echter sprake van een lichte stijging. De instroom over het derde kwartaal is echter weer minder waardoor uiteindelijk de instroom 2017 uitkomt op 143. In vergelijking met andere < 50.000 gemeenten is het percentage instromers beduidend hoger geweest in de jaren 2013-2015. Voor 2016 zijn de percentages weer in evenwicht. De hogere percentages instromers zijn deels te verklaren door het 'kleine' uitkeringsbestand van voor 2013. In de Benchmark mist de redenen van instroom waardoor er geen vergelijking te maken valt. In het uitkeringssysteem was de reden van instroom niet altijd juist in te vullen zodat er uiteindelijk niet echt een betrouwbaar beeld is. Dit is nu aangepast waardoor er vanaf 2017 een beter beeld is.

Het aantal personen in de uitkering (september 2017) dat een niet-Nederlandse nationaliteit heeft bedraagt 121. Dit is zo'n 29% van het aantal uitkeringsgerechtigden (zonder IOAW/IOAZ is dit 31%).

Er lijkt sprake te zijn van een stijging van het aantal doorstromers WW. De laatste jaren gemiddeld zo'n 11% van de instroom bestaat uit doorstromers WW. Mogelijk heeft dit te maken met de (financiële) keuze van digitale begeleiding door het UWV.

Het uitstroompercentage is het aandeel stopgezette uitkeringen ten opzichte van het totale bestand. In gemeenten met < 50.000 inwoners was dat het hoogst. Vergeleken met 2014 en 2015 daalde het uitstroompercentage. Daarmee volgt het uitstroompercentage het instroompercentage. Een hoge instroom correleert namelijk met een hoge uitstroom.

In 2016 was in onze gemeente sprake van een hoge uitstroom: 101 in 2015 en 146 in 2016. In het eerste halfjaar 2017 lijkt sprake van een daling van de uitstroom maar uiteindelijk is deze toch gelijk aan 2016.

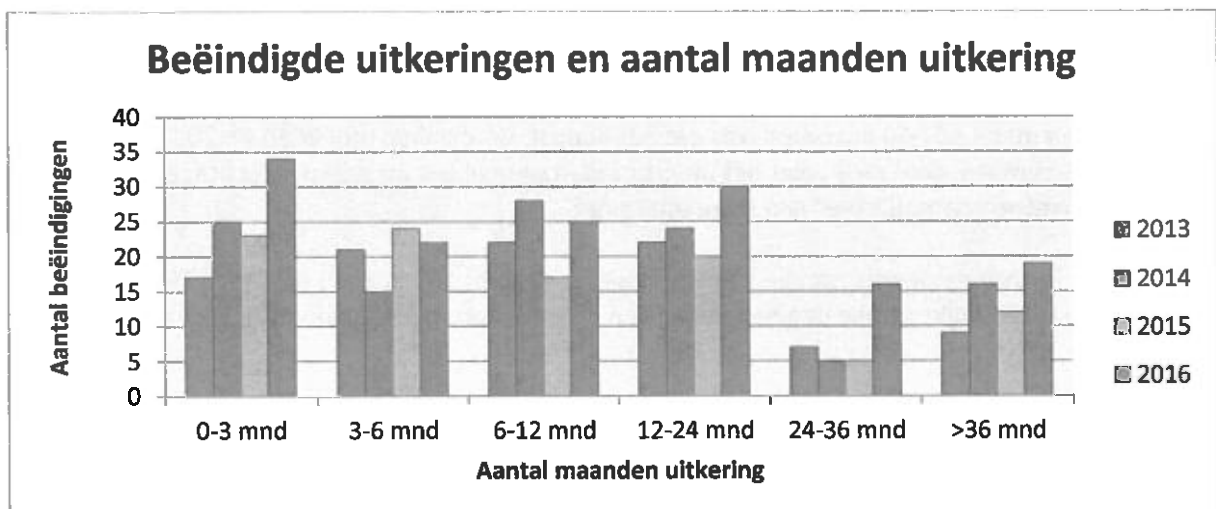

A.3 Uitstroom naar verblijfsduur

Volgens de Benchmark ging het in 2016 bij 55% van de stopgezette uitkeringen om uitkeringen die één jaar of korter duurder. Dit geldt ook voor onze gemeente. Hierbij is overigens de reden van uitstroom niet gespecificeerd.

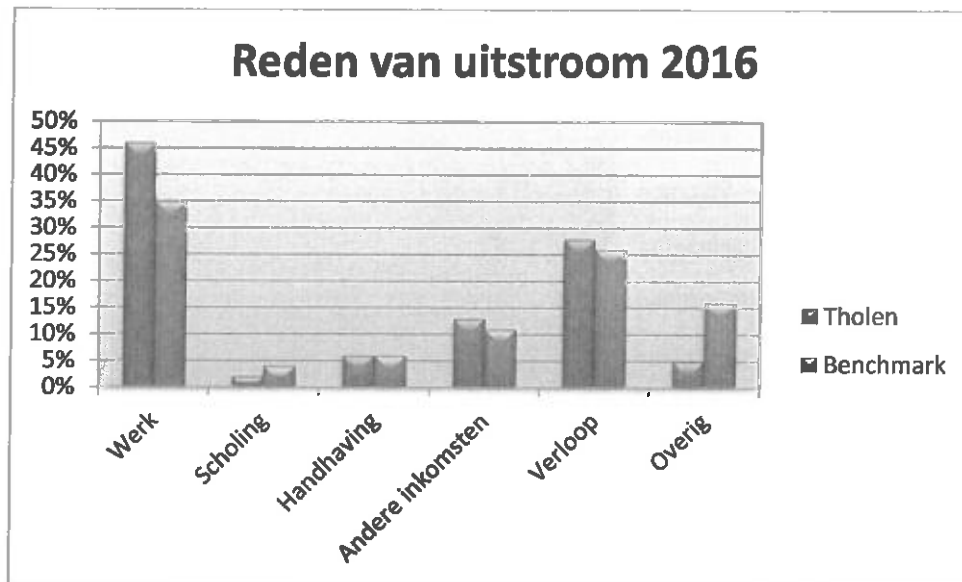
De Benchmark geeft verder aan dat sinds 2013 iets vaker uitkeringen die twee jaar of langer duurden worden stopgezet (ongeacht reden uitstroom). Ook dit komt overeen met de uitstroomsituatie in onze gemeente.

Onderstaand een overzicht van de beëindigde uitkeringen sinds 2013 en het aantal maanden uitkering. Duidelijk is dat uitstroom de meeste kans van slagen heeft in de eerste 24 maanden van een uitkeringsperiode.

A.4 Reden van uitstroom

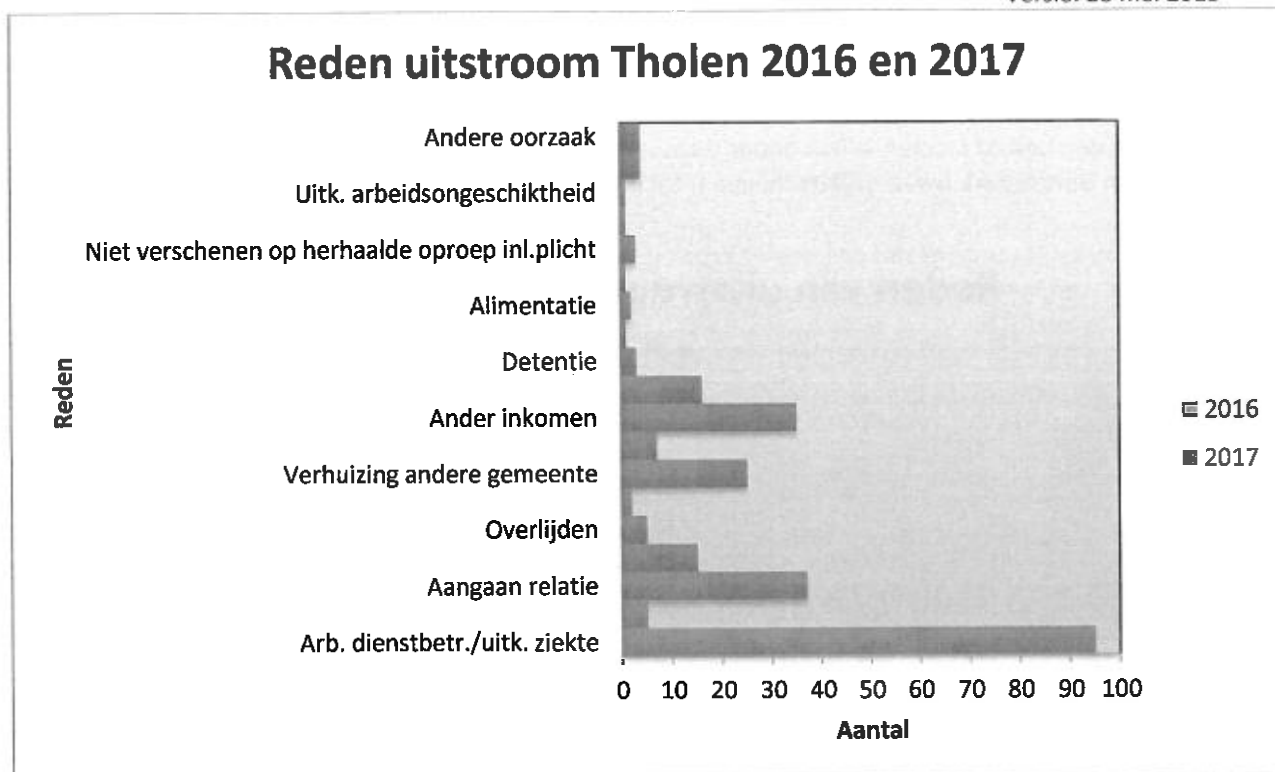
De reden van uitstroom uit de bijstand is ook een onderdeel van de Benchmark. Bij 35% van de stopgezette uitkeringen in 2016 is het vinden van werk de reden van uitstroom. Ook zelfstandigen die een eigen bedrijf starten vallen onder deze groep. Onderstaand een grafiek van de redenen van uitstroom Benchmark (geen onderscheid aantal inwoners) en gemeente Tholen.

Werk:	arbeid in dienstbetrekking, zelfstandig beroep/bedrijf
Scholing:	onderwijs volgen met studiefinanciering
Handhaving:	overschrijden maximale duur vakantie buitenland, geen inlichtingen, niet verschenen (herhaalde) oproep inlichtingenplicht/reïntegratiegesprek, kunnen volgen van onderwijs maar dit niet doen
Inkomsten:	uitkering a.o. of ww, alimentatie, vermogen, ander inkomen
Verloop:	bereiken AOW-leeftijd, overlijden, detentie, verhuizing naar andere gemeente/buitenland, aangaan relatie
Overig:	andere oorzaak, oorzaak partner

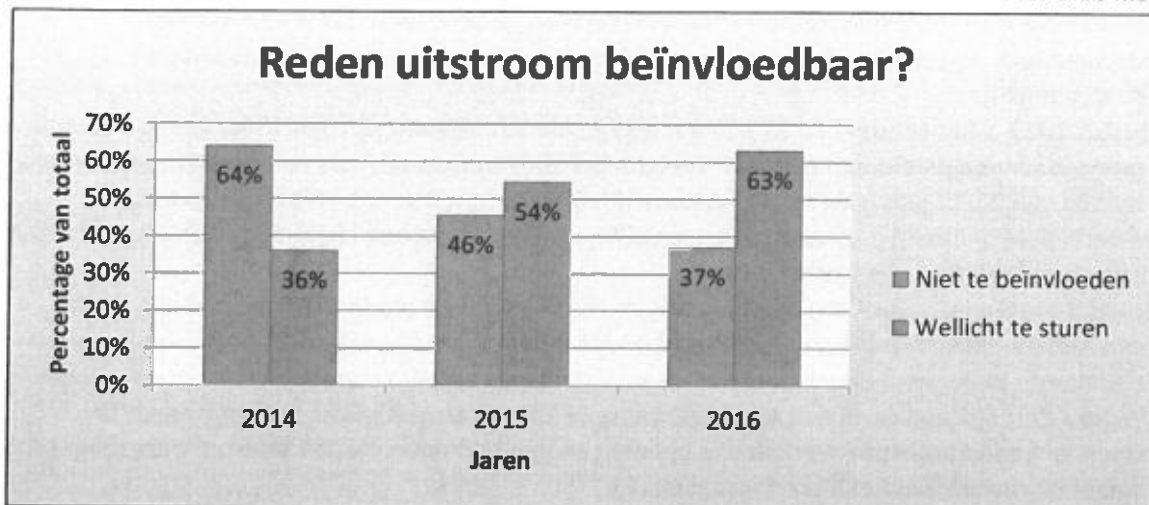
Opvallend is de hoge score Tholen op 'werk'. In 2016 is bij 46% van de stopgezette uitkeringen de reden uitstroom naar werk. Voor 2017 lijkt de uitstroom behoorlijk lager uit te pakken maar daarvan is dan nog 30% uitstroom vanwege werk.

De lagere uitstroom naar werk is inherent aan het feit dat er minder instroom is. Door de werkmakelaar zijn mensen wel aan 't werk geholpen maar dan niet vanuit een uitkeringssituatie. De poortwachtersfunctie heeft duidelijk z'n nut bewezen. Het cliëntenbestand wordt daardoor meer een vast bestand. Cliënten met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt blijven over. Er is meer tijdsinvestering –middels o.a. coaching, werkervaringsplaats - nodig om hen te begeleiden naar mogelijke uitstroom.

Niet elke reden van beëindiging van de uitkering is te beïnvloeden. Zoals het aangaan van een relatie, het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, een overlijden, een verhuizing of het niet verstrekken van inlichtingen.

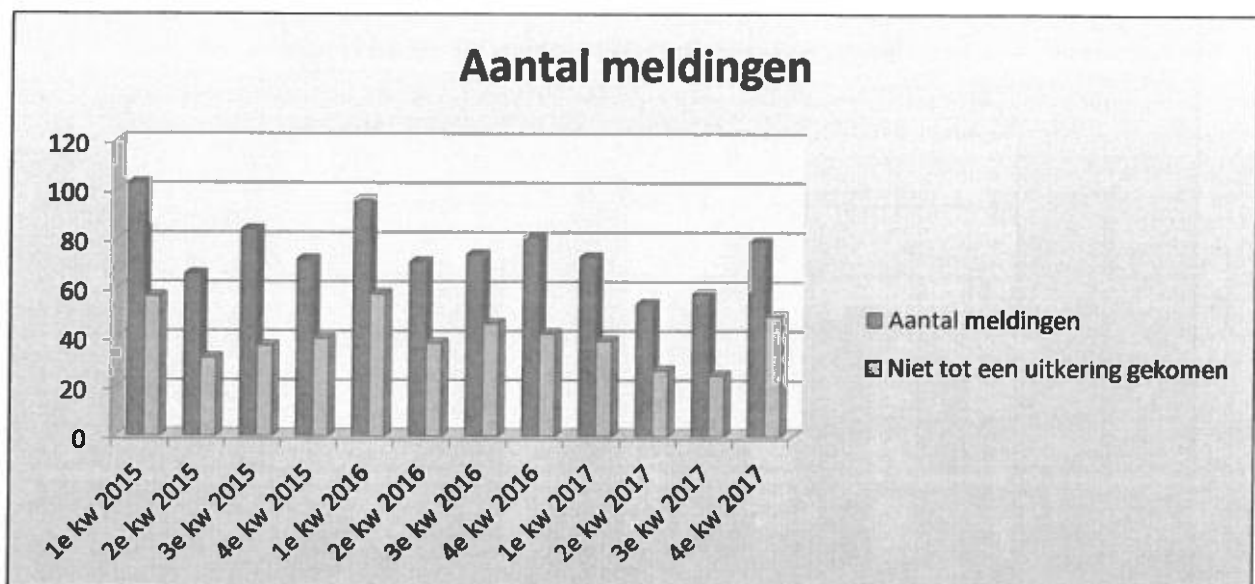
Onderstaande grafiek laat zien dat het percentage 'wellicht te sturen redenen uitstroom' in de loop der jaren is toegenomen. Met andere woorden: er is reeds duidelijk ingezet op de stuurbare redenen van uitstroom. Deze zijn immers toegenomen. De inzet van de werkmakelaars enz. heeft duidelijk z'n nut bewezen. Redenen van uitstroom die wellicht (deels) te sturen zijn: arbeid, scholing, ZW, WW, WIA, alimentatie, oproep vanwege inlichtingenplicht of re-integratie, starten als zelfstandige. Er wordt door de werkmakelaars voornamelijk ingezet op arbeid, scholing en starten als zelfstandige. De medewerker verhaal tracht eerst de alimentatie te laten regelen alvorens over te gaan op het verhalen van bijstand. Casemanagers nodigen cliënten uit voor gesprekken omtrent re-integratie. De inzet van de werkmakelaars en casemanagers heeft overigens ook betrekking op het voorkomen van instroom. Deze cijfers zijn hierin niet meegenomen.

A.5 Aantal meldingen

Het aantal meldingen in het eerste halfjaar 2017 is ten opzichte van dezelfde periode in het voorgaand jaar flink gedaald, van 167 naar 127. In het derde kwartaal 2017 loopt dit nog verder terug. Dit is een landelijk beeld.

Gemiddeld 53% van de meldingen komt niet tot een uitkering. De poortwachtersfunctie die is gecreëerd door de zaakmelding, de workshops en de inzet van de werkmakelaars heeft z'n vruchten afgeworpen. In 2016 was het percentage het hoogst, in 2017 iets lager.

A.6 Bestandssamenstelling: leeftijd

Volgens de Benchmark is de leeftijdsopbouw van het uitkeringsbestand al jaren redelijk stabiel. Het aandeel jongeren tot 27 jaar en het aandeel 55-plussers is licht gegroeid in verhouding tot de andere groepen.

Het uitkeringsbestand van onze gemeente eind 2016 is in beeld gebracht. Hierbij zijn ook de partners meegenomen.

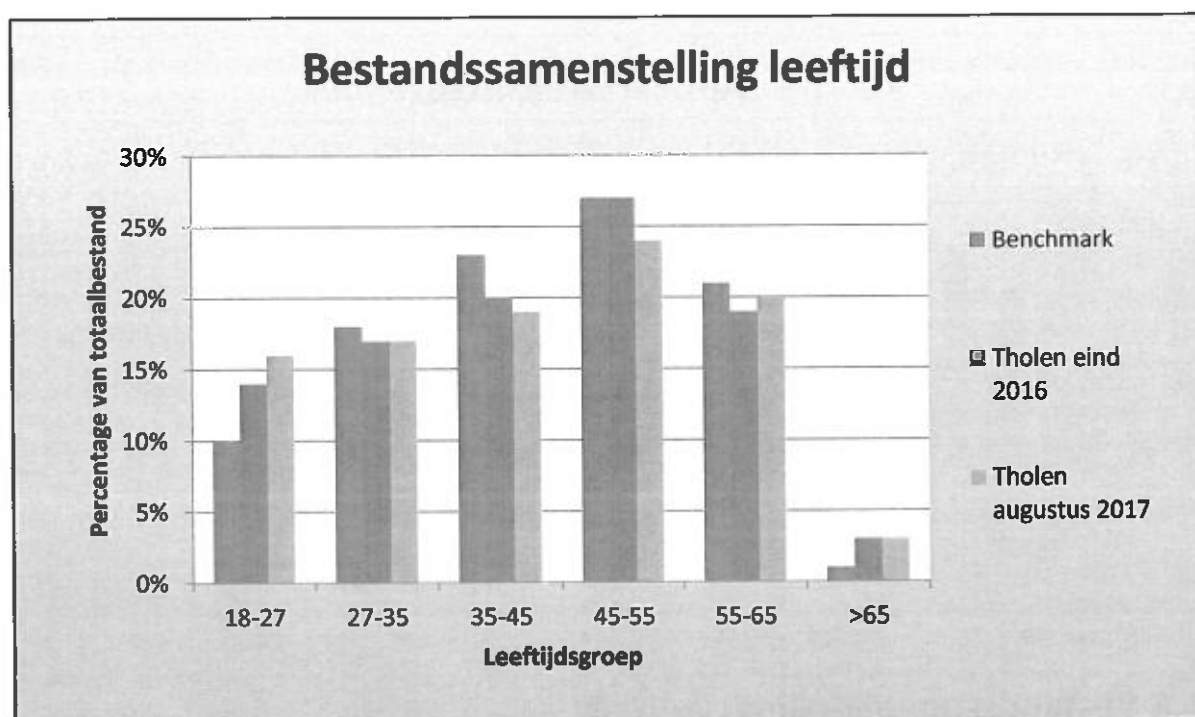
Hierbij valt op dat ons bestand 18-27 jaar beduidend hoger is dan het gemiddelde in Nederland. Daarentegen hebben we minder uitkeringen in de leeftijd 35-45 en 45-55 jaar.

Eind 2016 hebben we 55 uitkeringsgerechtigde in de leeftijd 18-27 jaar. Dit is 14% van het uitkeringsbestand. 11 van hen zijn jonger dan 21 jaar. Van deze 11 hebben 8 personen een verblijfsvergunning.

In augustus 2017 is het aandeel 18-27 jaar gestegen naar 67. Hiervan zijn dan 13 jonger dan 21 jaar. Deze groep is samengesteld met een zgn. doelgroep en 11 personen met een verblijfsvergunning. In de leeftijd van 21-27 jaar is 4x sprake van een doelgroep en 24x een verblijfsvergunning. Bij een verblijfsvergunning is sprake van taalproblematiek en soms ook trauma-verwerking. Dit maakt het lastig sturen richting een vlotte uitstroom.

De aangescherpte eisen voor Wajong uitkeringen zijn van invloed op de toename van het aantal jongeren met een bijstandsuitkering. Zij hebben vaak een doelgroep-verklaring. Met deze jongeren wordt eerst een zorgtraject doorlopen met als doel dat zij op termijn bemiddelbaar zijn naar scholing en/of werk. Er is tijd nodig om een goede diagnose te krijgen en een juiste, het zorgtraject te doorlopen en een bijpassende werkplek te bepalen en aan te bieden. Reden waarom deze jongeren langer deel uit maken van het uitkeringsbestand.

Het aandeel 65-plussers is hoger dan in de Benchmark. Dit is waarschijnlijk het gevolg van het wel meenemen van uitkeringen IOAW en IOAZ terwijl dit bij de Benchmark soms wel en soms niet is meegenomen (onduidelijk). De IOAW en IOAZ vertegenwoordigen 50% van het aantal 65-plussers. De stijging van het aantal 65-plussers is verder een logisch gevolg van de aanpassing van de pensioengerechtigde leeftijd. Door het van rijkswege verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd blijft deze groep langer in de bijstand zitten, hetgeen extra uitkeringskosten met zich meebrengt. Uitstroom binnen deze categorie (65+) is zeer gering.

A.7 Bestandssamenstelling: uitkeringsduur

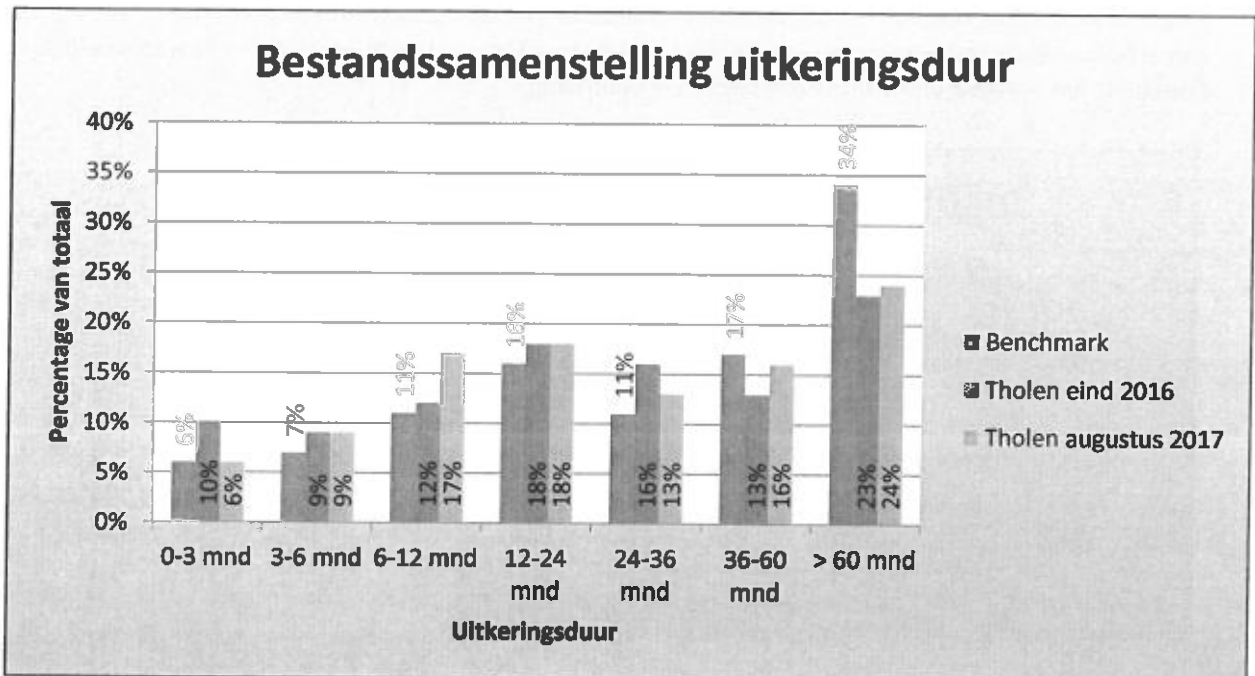
In de Benchmark is onderzoek gedaan naar de duur van de uitkeringen. Hieruit komt naar voren dat eind 2016 meer dan de helft van de mensen met een uitkering drie jaar of langer die uitkering heeft. Een derde zelfs langer dan vijf jaar. De kans op uitstroom zou in het eerste jaar het hoogst zijn.

Eind 2016 was in onze gemeente 36% van het uitkeringsbestand drie jaar of langer in de uitkering. Dat is behoorlijk minder dan de ruim 50% in de Benchmark. Ook het percentage langer dan vijf jaar in de uitkering is lager: 23% i.p.v. 33%. Zie onderstaande grafieken.

Dat de gemeente heeft ingezet op deze groep heeft duidelijk gewerkt. In het kader van tegenprestatie is elke cliënt opgeroepen voor een individueel gesprek. Er is veel geïnvesteerd middels werkervaringsplaatsten, vrijwilligerswerk en speciale projecten als Perk en Bos en afspraken met het Leger des Heils en andere bedrijven. Dit alles heeft geleid tot een grotere uitstroom van cliënten met een langere uitkeringsduur.

Het aandeel in de uitkeringsduur tot drie jaar is gemiddeld genomen hoger. Dit is een logisch gevolg van de enorme instroom in de afgelopen drie jaren. Van alle verblijfsvergunningen (niet met partners gerekend) behoort 84% tot de groep die korter dan drie jaar een uitkering heeft.

A.8 Ontheffing van de arbeidsplicht

In de Benchmark is een overzicht opgenomen inzake de ontheffing van de arbeidsplicht. 12% van de personen met een uitkering eind 2016 had een ontheffing van de arbeidsplicht. Zij zijn vrijgesteld om werk te zoeken, werk te aanvaarden en werk te behouden. Zij die geen ontheffing hadden kregen niet altijd te maken met een sollicitatie- en arbeidsplicht.

De reden van ontheffing was gelegen in 'dringende redenen' bijvoorbeeld vanwege persoonlijke omstandigheden zoals mantelzorg of ziekte. Daarnaast zijn er ontheffingen voor mensen die volledig en duurzaam arbeidsongeschikt zijn en voor alleenstaande ouders met een kind onder de vijf jaar.

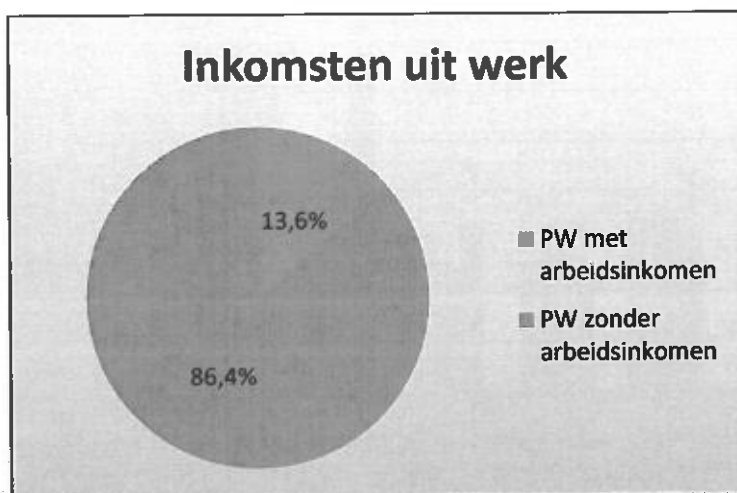
In het uitkeringssysteem is de oplegging van of de ontheffing van de arbeidsplicht niet altijd juist genoteerd waardoor er geen vergelijk is gemaakt.

Overigens is ook binnen de Benchmark de betrouwbaarheid van deze cijfers niet honderd procent doordat er opvallende schommelingen zijn geconstateerd bij de registratie van het percentage ontheffingen bij een aantal gemeenten. Soms worden ook 'informele ontheffingen' genoteerd. E.e.a. zal nader onderzocht worden.

A.9 Inkomsten uit tijdelijk en parttime werk

Gemiddeld 8% van de bijstandsgerechtigden had volgens de Benchmark in 2016 inkomsten uit werk naast hun bijstandsuitkering. Het gaat meestal om een kleine deeltijdbaan waarmee het sociaal minimum niet verdiend wordt zodat een aanvulling bijstand nodig is. Bij gemeenten <100.000 inwoners is dit percentage sinds 2013 gedaald maar nog altijd hoger dan bij de grotere gemeenten. Ook de hoogte van de gemiddelde inkomsten is hoger bij de gemeenten <100.000 inwoners. Als het werk naar mening van de gemeente bijdraagt aan arbeidsinschakeling is een gedeeltelijke vrijlating (tijdelijk) mogelijk.

In onze gemeente hebben in september 2017 45 personen een bijstandsuitkering als aanvulling op arbeidsinkomsten. Dit is 13,6% van het bijstandsbestand (landelijk <50.000 10%). Gemiddeld verdienen zij € 464,00 per maand (landelijk <50.000 € 548,00). Er worden een à twee inkomstenvrijstellingen verleend. In 2018 is dit een aandachtspunt. Er zijn reeds zeven vrijstellingen geregeld in het eerste kwartaal. De inkomstenvrijstelling moet motiveren tot verkrijgen en behouden van arbeidsinkomsten waardoor uiteindelijk een lagere uitkering wordt verstrekt. Het uiteindelijke doel blijft het volledig uitstromen door arbeidsinkomsten.

A.10 Inzet loonkostensubsidie

De Benchmark 2016 geeft aan dat het percentage personen met een Loonkostensubsidie in het kader van de Participatiewet nog laag is. Afgemeten aan het uitkeringsbestand gaat het om 1%. Bij kleine gemeenten gaat het om 1,5%. De gemiddelde loonwaarde is 52% van het wettelijk minimumloon.

Ook voor onze gemeente geldt dat eind 2016 het percentage laag is: 1,17%. Van de 342 uitkeringen is vier maal LKS toegekend. De loonwaarde is tweemaal vastgesteld op 50%, eenmaal op 55% en eenmaal op 33%, gemiddeld 47%. Daarmee is de inzet en de loonwaarde in de gemeente iets lager dan gemiddeld.

Medio 2017 is sprake van acht Loonkostensubsidies met een loonwaarde van gemiddeld 51%. Daarmee is het percentage personen met Loonkostensubsidie gestegen naar 2,24%. De gemiddelde loonwaarde is 51%. In 2018 wordt dit voortgezet waarbij ook beschut werk middels loonkostensubsidie wordt gefinancierd.

A.11 Maatregelen en sancties

Als bijstandsgerechtigden de aan hun opgelegde verplichtingen niet nakomen, kunnen gemeenten hen korten op hun uitkering. Dit heet een maatregel of sanctie. Gemiddeld genomen pasten gemeenten volgens de Benchmark op 4,7% van de uitkeringen in 2016 een maatregel toe. Het gaat om het aantal maanden dat een maatregel is opgelegd in een jaar, gedeeld door het gemiddelde volume in een jaar. Het gaat hierbij niet om het aantal personen.

In onze gemeente is in 2016 in totaal op zes maanduitkeringen een maatregel toegepast. Hiermee komen we uit op 0,15%. Eenmaal is een maatregel opgelegd voor het niet behouden van werk en viermaal voor het niet voldoen aan overige verplichtingen zoals het niet meewerken aan een onderzoek naar mogelijkheden arbeidsinschakeling. Er is geen maatregel opgelegd vanwege niet nakomen afspraken Wet Taaleis of agressie.

Er is gekozen voor het positief benaderen van onze cliënten in de voor hen soms toch als moeilijke situatie. Een maatregel heeft een negatieve lading waardoor mensen minder gemotiveerd zullen raken om uit te stromen.

A.12 Onrechtmatige uitkeringen

Blijkens de Benchmark hebben gemeenten in 2016 bij gemiddeld 7% van hun uitkeringsbestand geconstateerd dat de uitkeringsgerechtigde de inlichtingenplicht heeft overtreden. Het gaat om het totaal aantal geconstateerde onrechtmatigheden in een jaar, gedeeld door het gemiddelde aantal uitkeringen in hetzelfde jaar. Het gaat bijvoorbeeld om het verzwijgen van inkomsten of een onjuiste opgave van het woonadres. Hierdoor hebben mensen onterecht of een te hoog bedrag aan uitkering ontvangen. Een gemiddelde vordering bedraagt € 2.600,00. Een overtreding van de inlichtingenplicht gebeurt niet altijd met opzet en is dus niet per definitie fraude. Bij de grote gemeenten worden vaker onrechtmatigheden geconstateerd.

In 2016 zijn in onze gemeente vijf 'echte' fraude zaken geconstateerd en 32 zijn waarschijnlijke fraude zaken. E.e.a. is niet duidelijk genoteerd in het systeem. Deze 37 betreffen 10,7% van het gemiddeld aantal uitkeringen in 2016. Het gemiddelde fraudebedrag is € 645,00. Dat is flink lager dan het gemiddelde bedrag voor gemeenten < 50.000 van € 3.449,00. Het gemiddelde bedrag zegt echter weinig over de kwaliteit van de uitvoering. Een hoge vordering kan te maken hebben met een sterke sociale recherche, maar kan ook veroorzaakt worden doordat een gemeente minder nauwgezet controleert waardoor overtredingen makkelijker kunnen ontstaan en langer kunnen voortduren, aldus de Benchmark. In onze gemeente is de inzet op rechtmatigheid ook vooraf bij de melding reeds een groot punt van aandacht. Zo nodig wordt de Sociale recherche ingezet wat ook z'n nut al heeft bewezen in het afgelopen jaar.

Voor het niet voldoen aan de inlichtingenplicht kan een boete dan wel een waarschuwing opgelegd worden. Hiertoe is een onderzoek nodig. In 2016 zijn acht processen boete opgestart. Drie hebben geleid tot een waarschuwing of boete. En driemaal is besloten af te zien van een waarschuwing of boete. In 2017 zijn 12 processen boete opgestart.

B. Uitgevoerde maatregelen om het tekort verder te reduceren

Omschrijf in onderstaand tekstveld welke (aanvullende) interne en externe maatregelen zijn uitgevoerd om een bijdrage te leveren aan verdere reductie van het tekort. Maak in de beschrijving duidelijk wat interne en wat externe maatregelen zijn. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Zie de toelichting in de box op de volgende pagina.

- Geef waar mogelijk en voor zover relevant de relatie tussen oorzaken en maatregelen.
- U kunt in uw antwoord verwijzen naar eerder genomen maatregelen. Indien mogelijk kunt u de effecten van eerder genomen maatregelen betrekken bij de maatregelen die u nu treft.
- U kunt in uw antwoord onderscheid maken tussen maatregelen genomen in 2017-2018 en maatregelen uit eerdere jaren.
- U kunt hierbij ook de maatregelen aangeven die in het kader van de aanpak van uw arbeidsmarktregio worden gedaan.
- U kunt bij het noemen van de maatregelen ook de samenhang met andere maatregelen of effecten in het sociale domein benoemen.

Toelichting bij B

- Indien uw gemeente over 2015 en/of 2016 een vangnetuitkering is verleend, is sprake van een aanhoudend tekort. Indien het college over 2017 aanspraak wenst te maken op een vangnetuitkering moet het college verklaren dat interne en externe maatregelen zijn genomen om tot verdere tekortreductie te komen.
- Voorbeelden van externe maatregelen zijn onder andere consultatie of gebruik maken van goede voorbeelden van andere gemeenten, gebruik maken van een kennisgroep of leercirkel, gebruik maken van de signalen op basis van benchmarking, advies van adviesbureau of maatregelen die na aanleiding daarvan zijn geformuleerd. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden zij als intern aangemerkt. Indien maatregelen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente) tot stand komen, worden ze als extern aangemerkt. Van het college wordt verwacht duidelijk aan te geven hoe externe inbreng leidde tot het nemen van bepaalde maatregelen. Omschrijf hoe een externe maatregel tot stand is gekomen, hieruit moet blijken dat het college actief extern consultatie heeft verricht om te komen tot deze externe maatregel.
- De maatregelen kunnen worden getroffen vanaf het moment dat het tekort bekend is of dat men vanuit een prognose het tekort ziet aankomen, tot uiterlijk voor de datum van inlevering van het verzoek (15 augustus 2018).
- Er zijn meerdere factoren die een invloed hebben op de ontwikkeling van het tekort. Om die reden wordt gesproken van een *bijdrage* aan de reductie van het tekort.

Tekstveld voor antwoord gemeente

De Divosa Benchmark Werk & Inkomen 2016 is vergeleken met de gegevens van onze gemeente over diezelfde periode. Dit geeft het volgende beeld:

- Vanaf 2016 is de groei van het aantal uitkeringen lager dan het landelijk gemiddelde: 1,15% t.o.v. 7%. In de jaren ervoor was de groei daarentegen behoorlijk hoger. Bijna een kwart van het uitkeringsbestand heeft een verblijfstitel. 14 uitkeringen (4%) betreffen zgn. doelgroepers. Deze groep zal steeds groter worden door instroom voormalige wajongers en wsw-ers.
- Zowel qua instroom als uitstroom zijn de percentages hoger dan het landelijk gemiddelde. Blijkbaar is bij de gemeente Tholen meer verloop. Vanaf 2016 is de instroom gelijk aan het landelijk gemiddelde. De uitstroom had een dipje in 2015 maar was daarentegen in 2016 weer flink hoger dan het landelijk gemiddelde. In 2017 daalde zowel de instroom als de uitstroom t.o.v. 2016. De inzet op voorkoming instroom en bevordering uitstroom heeft effect gehad.
- De uitstroom naar verblijfsduur is conform het landelijk gemiddelde. Meestal was dit minder dan 1 jaar.

- Op uitstroom vanwege werk scoort Tholen hoog in 2016. De inzet van de extra werkmakelaar heeft hieraan bijgedragen.
In 2017 was dit wat lager. De reden hiervoor ligt voornamelijk in een overgebleven 'vast bestand' en personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (verblijfstitel).
- Het aantal meldingen is gedaald. Het aantal meldingen dat niet tot een uitkering komt schommelt rond de 54%. De procedure rondom melding speelt hierin een rol.
De Benchmark leverde hierover geen gegevens zodat een vergelijk niet mogelijk is.
- In vergelijking met de Benchmark is ons bestand 18-27 jarigen beduidend hoger dan het landelijk gemiddelde. 5x is sprake van een zgn. doelgroeper.
20% van het bestand 18-27 jaar is jonger dan 21 jaar en hiervan heeft bijna 80% een verblijfsvergunning.
Van de groep 21-27 jaar is in bijna 50% sprake van een verblijfsvergunning.
- Het aandeel 65plussers is hoger dan het landelijk gemiddelde. Uitstroom binnen deze categorie is zeer gering.
- Een uitkeringsduur van drie jaar of langer komt bij Tholen veel minder voor dan het landelijke gemiddelde. Er is met effect geïnvesteerd in uitstroom langdurig werklozen.
Het aandeel met een uitkeringsduur tot drie jaar is echter hoger. Dit is gevolg van de in vergelijking met het landelijk gemiddelde hoge instroom in de voorgaande drie jaren. Een groot deel hiervan betreft vergunninghouders.
- Ontheffing van de arbeidsplicht is onvoldoende geregistreerd.
- Er zijn meer dan gemiddeld uitkeringen met parttime werk maar het aantal vrijstellingen inkomstenkorting is zeer gering.
- De inzet van loonkostensubsidie Buig is conform het landelijk gemiddelde.
- In vergelijking met andere gemeenten is nauwelijks een maatregel opgelegd.
- Het gemiddelde fraudebedrag is laag. Evenals het aantal opgelegde boetes en het bedrag van de boetes.

Gezien de uitkomsten van deze externe consultatie en analyse zijn (aanvullende) maatregelen genomen. Hierbij zijn als speerpunten genomen de volgende te beïnvloeden factoren:

- statushouders
- doelgroepers
- jongeren
- inkomstenvrijlating

Binnen onze gemeente hebben we een aantal maatregelen op het terrein van instroombeperking en uitstroombevordering. Het is van groot belang te voorkomen dat mensen instromen in de uitkering. De poortwachtersfunctie van de gemeente wordt dan ook op diverse manieren vormgegeven. Het is de taak van de gemeente om o.a. uitkeringsgerechtigden te ondersteunen bij de arbeidsinschakeling. De ondersteuning kan leiden tot (gedeeltelijke) uitstroom van de uitkering ofwel tot het verrichten van maatschappelijk nuttige werkzaamheden. Hoofddoel is volledige en blijvende uitstroom uit de uitkering. De kosten hiervan worden grotendeels gefinancierd uit het budget sociaal domein, onderdeel participatie. Ook in 2017 wordt het volledig begrootte bedrag hiertoe ingezet.

Gezien de gemeentelijke taak tot ondersteuning, de analyse en de financiële tekorten nu en in de afgelopen jaren zetten we onderstaande acties in. De focus wordt gelegd op statushouders, doelgroepers en jongeren.

Waar het een nieuwe actie betreft of een externe maatregelen wordt dit vermeld. Verder wordt beschreven wat de effectiviteit is van de maatregel uit voorgaande jaren.

M.1 Statushouders

De analyse laat zien dat 25% van het uitkeringsbestand een statushouder betreft. De taakstelling statushouders wordt voor 2018 voorlopig gelijk gehouden aan 2017. De invloed van de gemeente is beperkt. Daar waar mogelijk proberen we te sturen.

De gemeente is gehouden aan het plaatsen van het aantal vergunninghouders zoals vastgesteld door het Rijk. Er wordt ingestoken op het plaatsen van gezinnen in plaats van alleenstaanden omdat dit financieel aantrekkelijker is. Er wordt dan nl. een kleiner aantal uitkeringen verstrekt en er zijn minder huizen in te richten. In de afgelopen jaren is gebleken dat dit redelijk is gelukt door het voornamelijk plaatsen van alleenstaanden waarvan de verwachting is dat er sprake zal zijn van nareis. Complete gezinnen bij COA zijn een uitzondering. Gezinnen met meer dan acht personen proberen we ook te plaatsen wat echter lastig is gezien de beperkte beschikbaarheid van passende woningen beneden de huurgrens. In de afgelopen vier jaar zijn slechts zo'n drie alleenstaanden geplaatst. Hierdoor zijn uiteindelijk minder uitkeringen verstrekt dan wanneer niet specifiek was ingestoken op de plaatsing van gezinnen. Daarom wordt deze insteek ook voortgezet in 2017 en 2018.

Aanpak ondersteuning statushouders:

Medio 2016 is gestart met participatiewerkshops met als doel een snelle en goed georganiseerde integratie in de Thoolse samenleving. Ook is zwaar ingezet op beheersing van de Nederlandse taal. Extra taalcoaches en externe partijen zijn ingezet ter ondersteuning bij het te volgen inburgeringstraject en het versnellen van de spreekvaardigheid. Dit laatste is nodig om uitstroom naar stageplaatsen en de arbeidsmarkt te kunnen realiseren.

Taalcoaches zorgen voor laagdrempelige educatie: ondersteuning met materialen thuis, groepslessen lezen en schrijven.

Niveau verhoging zonder of met certificaat wordt aangeboden door Taalhuis, Scalda, en particuliere aanbieders van NT2, projecten op scholen en gemeentehuis, inburgering, staatsexamentrajecten, werkgerichte opleiding, bijscholing en diplomawaardering.

Ook worden werkervaringsplaatsen bij werkgevers en verenigingen aangeboden ter verbetering van de Nederlandse taal en de kans op (re-)integratie.

Sociale activering waaronder tegenprestatie maakt onderdeel uit van de participatiewerkshops.

Denk hierbij aan mama café, bibliotheek, koffie drinken thuis, bezoeken verzorgingstehuis, markt en portfolio.

Naast bovenstaande aanpak zijn er in 2017 nieuwe maatregelen opgezet:

- **Lunchbijeenkomst**

Om werkgevers beter bekend te maken met statushouders is er eind 2017 een lunchbijeenkomst voorbereid. Tijdens deze lunchbijeenkomst maken werkgevers en statushouders persoonlijk kennis met elkaar. Ook wordt er door de consulent Statushouders een voorlichting gegeven over de mogelijkheden en de aandachtspunten bij het in dienst nemen van een statushouder. Dit is een nieuwe maatregel die we hebben ingevoerd in 2017. Het beoogde effect van deze lunchbijeenkomst is om statushouders werkervaring op te laten doen bij de werkgevers, waardoor de Nederlandse taal sneller eigen te maken en de werkgevers laten zien welke potenties statushouders hebben voor hun bedrijf. Tijdens de lunchbijeenkomst is door de consulent Statushouder aangegeven welke mogelijkheden er vanuit de gemeente zijn om werkgever en statushouder te ondersteunen (b.v. loonkostensubsidie, jobcoaching, werkervaringsplaats enz.).

In 2018 zijn mede door deze lunchbijeenkomst een 5 tal statushouders uitgestroomd naar werk.

- **Taalhuis**

Het doel van de wet Taaleis is het vergroten van de participatiekansen van bijstandsgerechtigden op de arbeidsmarkt. Een goede beheersing van de Nederlandse taal

helpt bij het vinden van arbeid. Daarnaast is beheersing van de Nederlandse taal een belangrijke voorwaarde voor het kunnen volgen van scholing. Een bijstandsgerechtigde moet de Nederlandse taal beheersen op referentieniveau 1F. Bij uitkeringsaanvragen wordt hier meteen aandacht aan geschonken. Bij het zittend bestand is dit bij de opstelling van een plan van aanpak meegenomen. Zo nodig worden taaltrajecten ingezet. Uit ervaring is gebleken dat bij een aantal statushouders laaggeletterdheid voorkomt. Dit belemmert hen in hun kansen op uitstroom. Daarom is er een nieuwe maatregel ingezet: Het Taalhuis in samenwerking met externe partijen: Leger des Heils en woningstichting Stadlander. Een Taalhuis kan een katalysator zijn voor de lokale samenwerking in de aanpak van de basisvaardigheden. Uit ervaring blijkt dat het een goed instrument is om met verschillende organisaties de mogelijkheden op elkaar af te stemmen, en de cursisten en vrijwilligers zo goed mogelijk van dienst te zijn (praktijkvoorbeeld is Pijnacker-Nootdorp). Het effect is dat mensen beter kunnen meedoen in de maatschappij, gezonder kunnen leven en betere kansen op de arbeidsmarkt krijgen.

- **Plaatje-praatje:**

In 2017 is gewerkt aan een nieuwe methode: er is een methodiek ontwikkeld om statushouders ze snel mogelijk de Nederlandse gebruiken eigen te maken nl.: Plaatje – praatje. Begin 2018 is deze ingezet. Aan de hand van foto's wordt de statushouder b.v. uitgelegd waar hij terecht kan voor medische hulp, hoe de afvalscheiding werkt, waar hij de boodschappen kan doen enz. Dit kan bijdragen aan het feit dat mensen zich sneller thuis voelen in Nederland en sneller geaccepteerd worden. Uiteindelijk heeft dit het effect dat mensen gemotiveerder zijn om aan het werk te gaan.

M.2 Bestand: doelgroepen, jongeren (alleenstaande moeders)

Inherent aan het landelijk beleid zal het aantal doelgroepen die een beroep doen op de Participatiewet groeien. Gezien de problematieken vraagt dit om een speciale aanpak.

De Benchmark laat zien dat in de gemeente Tholen veel jongeren van 18-27 jaar een uitkering PW ontvangen. Een behoorlijk deel hiervan betreft alleenstaande moeders. Ook de statushouders zijn ruim vertegenwoordigd in het aantal jongeren.

- **Contacten met scholen speciaal voortgezet onderwijs**

Er is overleg met SVO scholen om al in een vroeg stadium voor individuele leerlingen in beeld te krijgen welke vormen van ondersteuning nodig zijn om mee te laten doen in werk of participatie. Zo mogelijk worden instrumenten ingezet ter ondersteuning. Bij de overleggen is ook het UWV aanwezig. In de vorm van een externe arbeidsdeskundige (wordt regionaal ingezet) en een externe bedrijfsanalist wordt de loonwaarde bepaald en bedrijven geanalyseerd om mogelijke werkplaatsen voor doelgroepen te creëren. Indien van toepassing worden jongeren opgenomen in het doelgroepenregister via het UWV.

- **Aanpak doelgroepen**

Doelgroepen zijn voor de gemeente een vrij nieuwe groep. Zij hebben vaak een specifieke begeleiding nodig. Om dit zo goed mogelijk op te pakken is voor de medewerkers een specifieke training ingekocht. Medewerkers zijn hierdoor getraind in het herkennen van specifieke aandachtspunten (vrnl. psychische kwetsbaarheden) bij doelgroepen waardoor er meer op maat een werkplek gezocht kan worden. Indien nodig wordt er ook begeleiding via een jobcoach ingezet. Deze aanpak is gestart in 2016 en vanwege het succes in 2017 gecontinueerd.

Om werkgevers nog meer bekend te maken met doelgroepen is er in 2017 een nieuwe actie uitgezet. In samenwerking met werkgevers, consultants gemeente, doelgroepen en jobcoaches is er een lunchbijeenkomst georganiseerd. Het effect van de bijeenkomst is dat werkgevers een realistisch beeld hebben van de mogelijkheden tot ondersteuning bij het

aannemen van doelgroepen. Naar aanleiding van deze lunchbijeenkomst zijn er reeds een aantal doelgroepen geplaatst.

- **Aanpak jongeren met als aandachtspunt alleenstaande moeders**
 Uit de analyse van ons bestand is gebleken dat er onder de jongeren veel alleenstaande moeders zijn. Om deze moeders (en kinderen) een betere kans op een goede toekomst te geven is aan deze groep extra aandacht besteed. De integrale aanpak met consulenten Jeugd, jongerenwerker en consulenten Werk en Inkomen is in 2017 geïntensiveerd. De jongerenwerker signaleert vroegtijdige problematiek en gaat hier pro actief mee aan de slag. Ook wordt er actief ingezet op het mama café. Dit is een ontmoetingsplaats voor alleenstaande moeders. Door het delen van ervaringen worden de alleenstaande moeders sterker en ontstaat er een netwerk waar ze op kunnen terugvallen. Dit heeft een positief effect op hun motivatie naar werk.

M.3 Inkomstenvrijlating

In de Participatiewet bestaat de mogelijkheid om arbeidsinkomsten gedeeltelijk vrij te laten. Dit instrument wordt eerder toegepast dan de voorgaande jaren omdat dit een positieve effect kan hebben op de motivatie om (meer) te gaan werken.

M.4 Instroompreventie algemeen

De instroom was hoog in de jaren 2013-2015. Omdat voorkomen van instroom een belangrijk item is, is in de afgelopen reeds flink hierop ingezet.

- **Optimalisatie proces werk en inkomen**
 In 2014 is gestart met het proces werk en inkomen. Om in aanmerking te komen voor ondersteuning bij het vinden van werk en het verkrijgen van een uitkering dient men zich digitaal te melden. Vervolgens start een proces met workshops met als doel het voorkomen van instroom in de uitkering.
 Dit proces is in 2015 geoptimaliseerd en in 2016 verder uitgewerkt. Optimalisatie van dit proces is blijvend. De workshops zijn verbeterd door o.a. het meer ondersteunend maken: het aanreiken van hulpmiddelen, hoe maak ik een CV, hoe verken ik de arbeidsmarkt, leren solliciteren, het maken van een Elevator Pitch. Daarnaast zijn de workshops oplossingsgericht opgesteld. Men moet zich een beeld vormen van zichzelf, wie ben ik, wat kan ik en wat heb ik nodig om mijn kansen op werk te vergroten.
 Lukt het niet binnen drie weken zelf werk te vinden, volgt een gesprek met de werkmakelaar. De CV en de Elevator Pitch worden doorgenomen alsmede het werkaanbod. Zo nodig wordt bijvoorbeeld bijscholing, verwervingskosten, LKS enz. ingezet. Men blijft ook in beeld bij de casemanager.
 Na vier weken kan men zich inplannen voor een intakegesprek. Vanuit het sociaal domein wordt het drie kolommen gespreksmodel gehanteerd bij de intake. Alle zorg-/leefgebieden worden doorgenomen met de klant. Als schuldhulpverlening of psychologische zorg nodig is, wordt de klant doorverwezen en hierover worden samen met de klant afspraken gemaakt (sluitende aanpak). Een plan van aanpak wordt opgesteld. Vervolgens vindt een uitkeringsbeoordeling plaats.
 Het proces van melding tot werk/uitkering inclusief de inzet van de werkmakelaar heeft z'n vruchten duidelijk getoond. De analyse heeft laten zien dat de instroom behoorlijk is afgenomen: zowel het aantal meldingen als het aantal toekenningen uitkering is afgenomen. Wegens succes is deze aanpak in 2017 voortgezet.
- **Snelle matching werk**
 Om ervoor te zorgen dat we kunnen blijven voldoen aan een snelle matching van werk is een tweede werkmakelaar aangetrokken. Dat dit effect heeft is te zien aan de hogere uitstroom- en lagere instroomcijfers 2016.
 Er wordt samengewerkt met de casemanagers. Door de gezamenlijke focus en de korte lijntjes wordt er snel geschakeld en kan er snel actie ondernomen worden. Voor

bemiddelbare cliënten wordt tijdens het traject van de workshops een afspraak met één van de werkmakelaars ingepland die in een kort gesprekje nader kennis maakt met de klant. Dit gesprekje verhoogd de kans op slagen. We weten wie we bemiddelen!

- **Nauwere samenwerking gemeente Bergen op Zoom en WSP Oosterschelde**
Er is overleg en samenwerking met ISD Bergen op Zoom en Oosterschelde: uitwisseling van vacatures, in beeld brengen van cliënten, ervaringen met inzet instrumenten en gezamenlijke inkoop van trajecten. Door deze samenwerking worden de kansen op de matching van werk en cliënt (vrnl. doelgroepers) vergroot.
- **Max-WWers**
Een behoorlijk deel van de instromers betreft personen waarbij het max WW is bereikt. (Financiële) Keuze bij UWV voor digitale benadering lijkt van invloed te zijn op het aantal doorstromers. Door de intensieve samenwerking met het UWV (gecoördineerde werkgeversbenadering) en de Betho worden mensen met max. WW sneller ergens geplaatst. Er wordt gestreefd naar een meer persoonlijke begeleiding.
Samen met de Werkgroep Arbeidsmarktregio Zeeland is 2017 een plan opgesteld. Door het UWV, de Betho en tien Zeeuwse gemeenten worden voorlichtingsbijeenkomsten gehouden voor personen die in de laatste fase van de WW-uitkering zitten. Tevens worden onder hen enquêtes gehouden om te achterhalen wat de belangrijkste belemmeringen zijn geweest om tijdens de WW-periode tot arbeidsparticipatie over te gaan. Deze nieuwe, externe maatregel is effectief ingegaan in het voorjaar van 2018.

M.5 Uitstroombevordering

Het is de taak van de gemeente om o.a. uitkeringsgerechtigden te ondersteunen bij de arbeidsinschakeling. De ondersteuning kan leiden tot (gedeeltelijke) uitstroom van de uitkering ofwel tot het verrichten van maatschappelijk nuttige werkzaamheden. Hoofddoel is volledige en blijvende uitstroom uit de uitkering. De kosten hiervan worden grotendeels gefinancierd uit het budget sociaal domein, onderdeel participatie. Ook in 2017 is het volledig begrootte bedrag hiertoe ingezet. Onderstaand een overzicht van de (extra) ingezette acties om uitstroom te bevorderen.

- **Gecoördineerde werkgeversbenadering**
Door het UWV WERKbedrijf, de Betho, de gemeente Tholen en Sjaloom Zorg zijn de Samenwerkingsafspraken uniforme gecoördineerde Werkgeversbenadering en vacaturebehandeling voor kwetsbare inwoners uit Tholen ondertekend. De partijen werken samen in werkgeversdienstverlening voor alle werkzoekenden en in het bijzonder de kwetsbare inwoners van Tholen. Werkgeversdienstverlening is dienstverlening aan werkgevers en werkzoekenden, met als doel vacatures snel te kunnen vervullen en de plaatsing van passende en gemotiveerde kandidaten. Daarnaast is het ook opgezet om de veelvuldige vraag naar de werkgever toe (van verschillende partijen) tegen te gaan. Door deze samenwerking is er een breder aanbod van werkzoekenden.
- **Actieve benadering werkgevers**
de ondernemers op Tholen worden actief benaderd door de werkmakelaars met als doel de uitkeringsgerechtigden te bemiddelen naar een reguliere baan. Dit gebeurt door bedrijfsbezoeken en door veelvuldig telefonisch contact. De middelen die worden ingezet zijn loonkostensubsidie en werken met behoud van uitkering. Soms is het nodig een ondernemer "over de streep te trekken" door inzet van loonkostensubsidie.
Voor zij die beschut werk nodig hebben wordt samengewerkt met onze partners, reguliere werkgevers en maatschappelijke organisaties. Doel is in de regio plekken te creëren waar mensen arbeidsmatig aan de slag kunnen of een betekenisvolle dagbesteding krijgen. We stemmen af met de ondernemer/opdrachtgever wat er nodig is om de klant te laten werken. We leveren maatwerk.
- **Snelle matching werk, extra uren inzet werkmakelaar, samenwerking casemanagers**
Ook voor de uitstroom heeft de inzet van de werkmakelaars positief uitgekapt: de grootste reden voor uitstroom uit de uitkering is het verkrijgen van inkomen: Van de 165 plaatsingen

(incl. WEP, partime werk enz.) zijn 81 plaatsingen gedaan waardoor is uitgestroomd uit de uitkeringssituatie.

Er wordt nauw samengewerkt met de casemanagers. Door cliënten en casussen te bespreken is er een grote focus om cliënten te activeren. Door de gezamenlijke focus en de korte lijntjes wordt er snel geschakeld en kan er snel actie ondernomen worden. Voor bemiddelbare cliënten wordt een afspraak met één van de werkmakelaars ingepland die in een kort gesprekje nader kennis maakt met de klant. Dit gesprekje verhoogd de kans op slagen. We weten wie we bemiddelen!

De werkmakelaars werken samen met andere reïntegratiepartners. De samenwerking verloopt goed. Beide bureaus hebben een aantal cliënten kunnen activeren met als resultaat dat zij zijn uitgestroomd.

Verder werken zij samen met afdeling economische zaken. Hierdoor wordt het netwerk aan werkgevers vergroot.

Om het werkaanbod voor cliënten te vergroten worden werkgevers bezocht.

- **Inzet loonkostensubsidies (werkdeel)**

Loonkostensubsidie vanuit het Sociaal Domein Participatiebudget (werkdeel) wordt zo nodig ingezet om werkgevers 'over de streep te trekken'. In principe voor een periode van zes maanden met 50% van het WML. In het jaar 2016 is € 48.000 ingezet en in 2017 € 85.000.

- **(Inkomensdeel Buig)**

Inzet van loonkostensubsidie op basis van de Participatiewet wordt bekostigd van het budget Buig. Voor 2017 was dit € 27.000. De inzet van deze LKS is overigens verplicht. Ook voor de beschut werkplekken zal vaak de inzet van LKS (en werkdeel) nodig zijn.

Voor 2017 zullen 5 beschut werkplekken worden geregeld: drie hiervan zijn verplicht, twee zijn extra toegevoegd na besluit van de gemeenteraad. In eerste instantie wordt de wachtlijst van Wsw Betho gehanteerd. Plaatsing bij Betho of een regulieren werkgever (Laag inkomensvoordeel).

Het aantal geplaatsten met LKS zal naar verwachting toenemen. Deze mensen werken wel maar blijven financieel drukken op het budget Buig.

- **Volledige inzet budget voor het zgn. werkdeel**

Het deel van het budget Sociaal Domein bestemd voor participatie wordt volledig benut. Dit kan zijn door loonkostensubsidies, activeringskosten (scholing, reizen, kinderopvang, verwervingskosten) of inkoop van trajecten. Volgens de circulaire van het rijk was voor 2017 € 357.000 bestemd voor participatie-uitgaven. Uiteindelijk is zelfs € 465.000 uitgegeven ter financiering van de participatietrajecten enz.

- **Tegenprestatie**

Bij nieuwe uitkeringen wordt specifiek aandacht besteed aan het onderwerp tegenprestatie.

Ook bij het zittend bestand zijn gesprekken hierover geweest. Bijna iedereen die een uitkering ontvangt verricht een tegenprestatie in de vorm van vrijwilligerswerk.

Bij de workshops die vanaf september georganiseerd zijn voor de statushouders komt de tegenprestatie aan bod. Ieder wordt geacht een tegenprestatie te leveren.

- **Behoud Betho en B-flex**

Uitkeringsgerechtigden kunnen door plaatsing bij B-flex werkervaring opdoen met als doel uitstroom naar werk. Hoe kunnen we de gemeentelijke doelgroep met behulp van de Betho zoveel mogelijk begeleiden naar werk.

De raden van de gemeenten die deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling De Betho (GR De Betho) hebben gekozen voor een uitbreidingsstrategie, waaronder integratie van het Test en Trainingscentrum (voorheen Nijverheidscentrum Goes) en B-flex. Hierdoor stijgen de kosten voor de gemeente vanaf 2017 met circa € 22.000.

- **Jobhunters/jobcoaches**

Naast onze eigen werkmakelaars hebben we ook externe regionale jobhunters ingezet.

Hierdoor is de regio voor het doen van acquisitie naar werk vergroot. In eerste instantie zijn ze ingezet voor mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. In 2017 zijn de

jobhunters vooral ingezet voor statushouders, doelgroepers en mensen met een langere afstand tot de arbeidsmarkt. Door de nauwe samenwerking met werkmakelaars en consultants Werk en Inkomen is de uitstroom in 2016 en 2017 goed. Indien er een plaatsing is gerealiseerd maken we op basis van een werkprofiel gebruik van jobcoaches om mensen op de werkvloer te begeleiden. Dit ter ontzorging van de werkgever en met als doel de plaatsing uiteindelijk definitief te maken.

- **Perk en Bos**

In 2017 is een nieuwe maatregel getroffen in samenwerking met een externe partij (Sjaloom Zorg): de pilot Perk en Bos. Doel van deze pilot is personen met een beperking of afstand tot de arbeidsmarkt te laten participeren door het aanbieden van werk. Dit betreft additionele werkzaamheden onder begeleiding van een coach. Na dit traject is iemand in principe werkklaar voor een WEP of uitstroom naar reguliere arbeid. Onder de doelgroep behoren ook de statushouders.

Effect van deze maatregel: 1 persoon is na dit traject geplaatst op een wet banenafpraak plaatst. Verder is gebleken dat de beoogde tijd van deelname aan dit traject langer blijkt te zijn dan verwacht. Deelname wordt dan ook verlengd indien nodig.

- **Economische zaken**

Om zo vroeg mogelijk in te spelen op nieuwe vacatures is er een nauwe samenwerking met de medewerker van Economische Zaken. Wanneer nieuwe bedrijven zich willen vestigen in de gemeente Tholen bespreekt deze medewerker gelijk de mogelijkheden die er zijn vanuit ons klantenbestand. Hij geeft aan welke instrumenten er zijn voor het inzetten van mensen uit ons klantenbestand. Ook bij reguliere bezoeken van bedrijven neemt hij deze informatie mee. Andersom haalt hij ook vacatures op die hij deelt met de werkmakelaars. De werkmakelaar kan dan contact opnemen met de betreffende werkgever om te kijken of er een match mogelijk is vanuit ons bestand. Door deze werkwijze zijn we vroegtijdig op de hoogte van vacatures en zijn werkgevers bekend met onze instrumenten voor het plaatsen van mensen uit ons bestand (en het UWV bestand).

- **Caseload opnieuw verdeeld i.v.m. andere kijk op/frisse blik**

Om te voorkomen dat consultants een "blinde vlek" krijgen op hun bestand wordt er gewisseld met klanten (vooral klanten die al langere tijd in de uitkering zitten). Alle consultants Werk en Inkomen zitten op 1 kamer waardoor ervaringen en kennis gedeeld worden.

- **Gerichte inzet opleiding**

Om mensen met een langere afstand tot de arbeidsmarkt uiteindelijk naar werk uit te laten stromen wordt er duurzaam ingezet op de situatie van de klant. Dit kan zijn door iemand eerst begeleiding te geven op psychische problematiek. Er wordt gekeken waar op dit moment de grootste behoefte aan is op de arbeidsmarkt zodat er specifieke opleidingen ingezet kunnen worden. Dit is langere termijn investering maar uiteindelijk vergroot dit wel de kans op duurzame uitstroom. Wanneer nieuwe bedrijven zich vestigen wordt er bij de eerste gesprekken al nagevraagd waar de behoefte ligt qua werknemers (opleiding, competenties enz.) zodat we bij voorbaat mensen gericht kunnen opleiden. Met de externe partij wordt zo mogelijk een baangarantie afgesproken zodat het uiteindelijke effect uitstroom zal zijn.

M. 6 Benchmarkgegevens

Door intensivering van het gebruik van Benchmarkgegevens kunnen eventuele afwijkingen en mogelijke tekortkomingen – ook in vergelijking met andere organisaties van dezelfde grootteklasse en landelijk- beter inzichtelijk gemaakt worden. Daardoor kunnen ook eerder maatregelen worden ingezet die bijdragen tot vermindering van de tekorten. Dit is een externe maatregel die in 2017 voor de eerste keer is uitgevoerd.

C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen

Omschrijf in onderstaand tekstveld het beoogde effect van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen, die een bijdrage leveren aan het *verder* reduceren van het tekort. Hierbij gaat het om een indicatie.

- U kunt een inschatting van het beoogde effect kwantitatief uitdrukken en als dat niet mogelijk is kunt u het beoogde effect kwalitatief uitdrukken. Onder kwantificering wordt verstaan: de beoogde opbrengst in minder uitkeringen respectievelijk in het beoogde besparingsbedrag.
- U kunt de beoogde effecten presenteren per maatregel of als dat niet mogelijk is voor meerdere maatregelen gezamenlijk.
- U hoeft geen onderscheid te maken tussen beoogd effect van interne maatregelen en beoogd effect van externe maatregelen.

Toelichting bij C

- In de regelgeving staat dat het college verklaart dat het interne en externe maatregelen heeft getroffen om tot *verdere* tekortreductie te komen. Het tekort verder reduceren betekent dat het college inzichtelijk maakt dat het maatregelen treft waarmee het college beoogt/verwacht dat deze bijdragen aan het verder reduceren van het tekort ten opzichte van voorgaande jaren.
- De toetsingscommissie geeft geen oordeel over de mate van effectiviteit van de maatregelen. De toetsingscommissie beoordeelt of een antwoord wordt gegeven op de hoofdvraag (vet gedrukt).

Tekstveld voor antwoord gemeente

Baten en lasten 2017:

Het definitieve budget Buig 2017 is vastgesteld op 4.511.348. Bij een tekort op het budget Buig heeft de gemeente te maken met een eigen risico van maximaal 8,75% van het budget. Het maximale bedrag dat de gemeente in 2017 voor eigen rekening moet nemen is derhalve becijferd op € 4.906.090. Vanaf 105% is er kans op gedeeltelijk vangnet.

Op basis van de werkelijke uitgaven en ontvangsten over 2017 zien de cijfers er als volgt uit:

Participatiewet (incl. Bbz)	€ 4.606.000
IOAW	€ 288.000
IOAZ	€ 104.000
Ontvangsten	<u>-/- € 72.000</u>
Uitkeringslasten	€ 4.925.000

De lasten zijn € 413.000 hoger dan het budget. Hiervan is € 187.000 meer dan 5% van het budget Buig waardoor er aanspraak bestaat op 50% Vangnet, dat is € 94.000.

Baten en lasten 2018:

Volgens de miljoenennota 2016 wordt tot en met 2021 het landelijke budget jaarlijks met 0,1 miljard verhoogd. De toename wordt verklaard door o.a. de invoering van de Participatiewet (nieuwe doelgroep) en de verhoogde asielstroom. Het budget voor 2018 wordt deels historisch en deels objectief vastgesteld. Dit is afhankelijk van het inwonersaantal.

In de programmabegroting 2018 is de gebundelde uitkering geraamd op € 3.829.000. Het eigen risico voor de gemeente was begroot op 10% (€ 383.000). Totaal voor last van de gemeente is dan maximaal € 4.212.000. (Op het moment dat de kadernota/begroting 2018 is opgesteld was de nieuwe berekening van het eigen risico nog niet bekend.)

De begrootte uitgaven PW zijn ook hierop gebaseerd. De uitgaven t.i.v. Buig minus ontvangsten zijn begroot op 4.820.000. De vangnetuitkering is zodoende geraamd op € 608.000 waarmee de totale rijksontvangsten begroot zijn op € 4.437.000.

Dit ziet er uit als volgt uit:

Participatiewet	€ 4.500.000
IOAW	€ 280.000
IOAZ	€ 100.000
Ontvangsten	-/- € 60.000
Uitkeringslasten	€ 4.820.000

Het voorlopig budget Buig 2018 is in oktober 2017 vastgesteld op € 4.738.000 welke is verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2018. Het budget is vervolgens in april 2018 nader vastgesteld op € 4.838.000. Voor 2018 geldt net als over 2017 een eigen risico berekening van maximaal 8,75% van het budget. Het maximale bedrag dat de gemeente dan voor eigen rekening moet nemen komt uit op € 5.261.000.

Een van de voorwaarden voor Vangnet betreft het totaalresultaat over twee jaren; vanaf 2018 is dat over drie jaren. Gezien de tekorten in de afgelopen jaren zal gemeente Tholen aan die voorwaarde kunnen voldoen. Er wordt echter niet voldaan aan de voorwaarde in 2018 een tekort te hebben van minimaal 5%. Derhalve zal er naar verwachting geen aanspraak ontstaan op Vangnet 2018.

De actuele berekening uitkeringslasten, het voorlopig/nader budget Buig en de berekening Vangnet worden verwerkt in de voorjaarswijziging of bestuursrapportage van 2018. Momenteel geeft dit het volgende beeld:

Participatiewet	€ 4.665.000
IOAW	€ 250.000
IOAZ	€ 70.000
Ontvangsten	-/- <u>€ 75.000</u>
Uitkeringslasten	€ 4.910.000

Momenteel zien we een lichte daling van het aantal uitkeringen in 2018. Ook de meldingen laten een daling zien. Dit en de genomen maatregelen zullen leiden tot lagere uitkeringslasten. Om een reëel beeld hiervan te krijgen worden deze ontwikkelingen gevolgd en meegenomen bij de begrotingswijziging van september.

Baten en lasten 2019:

Voor de uitgaven 2019 is in het meerjarenperspectief, behorend bij de begroting 2018 uitgegaan van stabiele uitgaven conform 2018. Enerzijds is er een goede 'poortwachter' en een verlaagde taakstelling. Anderzijds is de samenstelling van het cliëntenbestand gewijzigd sinds de wijziging van de PW in 2015 waardoor het aannemelijk is dat het vaste cliëntenbestand ondanks onze inzet om uitstroom, zal groeien.

Het voorlopig budget 2019 wordt eerst in september 2018 vastgesteld. Over het bedrag is aan te geven dat er sprake is van een landelijke verhoging van 0,1 miljard en dat het aantal bijstandsgerechtigden landelijk gezien vooralsnog stijgt. Er wordt in de berekening ook rekening gehouden met de verhoogde asielinstroom.

Vanaf 2019 komt het eigen risico wel te liggen op 7,5% met een getrapte vergoeding tot 12,5%. Het maximale eigen risico komt dan neer op 10% van het budget. In de voorjaarswijziging 2019 worden de dan bekendgemaakte budgetten en de actuele uitgavenberekeningen meegenomen.

Gezien de cijfers over 2018 zal ook voor 2019 een flinke wijziging toegepast moeten worden. In het najaar 2018 is hier meer zicht op. De verwachting is dat het budget conform 2018 zal zijn en dat de uitkeringslasten door inzet van een aantal maatregelen verder zullen dalen.

Maatregel.1 Statushouders:

Er wordt ingestoken op het plaatsten van gezinnen i.p.v. alleenstaanden omdat dit financieel

aantrekkelijker is. Een uitkering voor een gezin met 3 kinderen kost € 15.030 (belastbaar inkomen). Vijfmaal een alleenstaande uitkering kost € 48.600. Dit draagt duidelijk bij aan tekortreductie. In 2017 zijn 20 alleenstaande geplaatst waarvan 2 alleenstaande ouders (totaal 4 kinderen) en 3 hebben gezinshereniging aangevraagd. Daarnaast is 14x een plaatsing geweest vanwege gezinshereniging waarbij 21 kinderen betrokken zijn.

Het bekendmaken van werkgevers met statushouders middels een lunchbijeenkomst zijn in de eerste maanden van 2018 reeds 5 statushouders uitgestroomd naar werk. Dit levert een behoorlijke bijdrage op aan de verdere tekortreductie. Dit is 100% ten opzichte van voorgaande jaren.

De aanpak in de ondersteuning en de overige maatregelen dragen bij aan de verdere tekortreductie doordat de statushouders hierdoor meer gemotiveerd zijn aan het werk te gaan en meer kans hebben op de arbeidsmarkt. Geschat wordt dat door deze aanpak zo'n 10% van het aantal geplaatste statushouders eerder uitstroomt; hierbij de kanttekening het aanleren van de Nederlandse taal nu eenmaal tijd vergt en uitstroom in de meeste gevallen pas daarna zal volgen.

Maatregel.2 Doelgroepers, jongeren (alleenstaande moeders):

Door de inzet op vroegtijdige contacten met jongeren op VSO zal jaarlijks het grootste deel van deze jongeren niet instromen in de bijstand maar in samenwerking met de school aan een baan worden geholpen. Zo nodig zal Loonkostensubsidie artikel 10d PW en/of jobcoaching worden in gezet. Per schooljaar verwachten we een drie- tot vijftal mogelijke instromingen in de bijstand te voorkomen.

De aanpak van doelgroepers behelst o.a. de nieuwe lunchbijeenkomst. Doel hiervan was een uitstroom van 2 cliënten. Uiteindelijk is 1 cliënt tijdelijk geplaatst en heeft daardoor toch geleid tot verdere tekortreductie.

De aanpak van jongere alleenstaande moeders heeft niet voor ogen een directe uitstroom maar is meer gericht op het verhogen van hun motivatie om te gaan werken. Deze is meer toekomstgericht en zal pas meetbaar zijn na een aantal jaren. We hebben voor ogen dat zo'n 10% van hen hierdoor uiteindelijk zal uitstromen.

Maatregel.3 Inkomstenvrijlating:

Verwacht wordt dat bij een op de vijf toegekende inkomstenvrijlatingen dit ook daadwerkelijk zal leiden tot uitstroom dat wel grotere gedeeltelijke uitstroom.

Maatregel.4 Instroompreventie algemeen:

De maatregelen om instroom te voorkomen zijn reeds enige jaren in werking. Uit de analyse is gebleken dat deze maatregelen wel degelijk een goed effect hebben gehad om de reductie van het uitkeringstekort. De maatregel m.b.t. max-WWers is in het voorjaar 2018 daadwerkelijk gestart. Beoogd doel hiervan is het verminderen van de instroom in de bijstand. Deze is nu nog 11% en we

willen dit verlagen naar 8%. Met een goede voorlichting middels de workshops en inzet van de werkmakelaar is de verwachting dat dit een realistisch doel is.

Maatregel.5 Uitstroombevordering:

De maatregelen op het gebied van uitstroombevordering zijn niet nieuw maar worden wel jaarlijks geïntensiveerd en geoptimaliseerd. De meeste maatregelen zijn medio 2016 ingezet en hebben effect gehad: de uitstroom van 101 in 2016 is in 2017 met bijna 50% gestegen tot 146. Ook in 2017 was de uitstroom onverminderd hoog. Een groot deel van deze uitstroom is toe te schrijven aan 'werk'. In 2016 was dat 46% en in 2017 33%. Dit percentage willen we ook tenminste vasthouden voor 2018.

Een nieuwe, externe maatregel is de samenwerking met Sjaloom Zorg. Hierdoor is 1 persoon uitgestroomd en ook voor 2018 wordt een uitstroom van 1 a 2 personen verwacht. Dit heeft een positief effect op de verdere tekortreductie van het tekort.

Maatregel.6 Benchmarkgegevens:

Het vergelijken van onze cijfers in 2018 met die van de Benchmark Werk en Inkomen 2017 leidt tot het eerder bedachtzaam zijn op afwijkingen waardoor ook eerder maatregelen getroffen zullen worden die bijdragen aan tekortreductie.

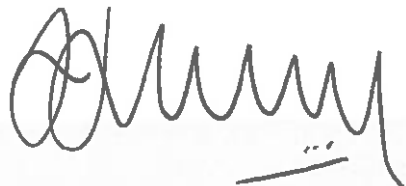
D. Ondertekening

Bij D volgt ondertekening. Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen (meer informatie hierover in de toelichting onderaan het formulier). De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Tholen verklaart dat het voor 15 augustus 2018 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

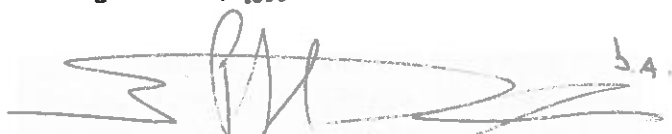
Datum: 22 mei 2018

De secretaris,

Naam van de ondertekenaar: S. Nieuwkoop

De burgemeester, loco

Naam van de ondertekenaar: G.J. van de Velde - de Wilde

b.A. drs. P.W.J. Heek

2. Instemming gemeenteraad

In artikel art. 10, eerste lid, onderdeel d, BPw staat dat deze verklaring de instemming van de gemeenteraad moet hebben. Met de instemming van de gemeenteraad bevestigt de gemeenteraad dat het college inzicht heeft gegeven in de maatregelen die zijn getroffen om het tekort te reduceren. De instemming heeft geen betrekking op het inhoudelijk oordeel dat de gemeenteraad eventueel over de maatregelen van het college heeft uitgesproken. De gemeenteraad hoeft het dus niet eens te zijn met de maatregelen.

De ondertekening geschiedt door burgemeester en griffier. De gemeenteraad dient uiterlijk voor het moment van indiening van het verzoek haar instemming te hebben gegeven, uiterlijk 15 augustus 2018.

De gemeenteraad van de gemeente Tholen stemt in met de onder 1. afgegeven verklaring door het college van deze gemeente.

Datum: 21 juni 2018

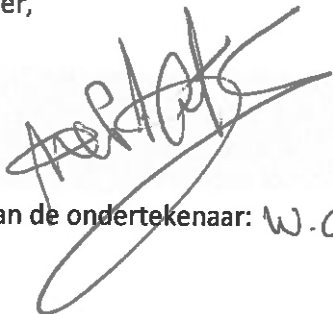
Ondertekening

De voorzitter,

Naam van de ondertekenaar: G.J. van de Velde-de Wilde

De griffier,

Naam van de ondertekenaar: W.C. Antes